

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.
VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

REKLAJCIÓK:
4-hatásos példányok egyszerűen 20 fillér,
minden következőnél 15 fillér.

Nyitólár sora 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 327.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1903.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Szombat, július 18.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Barabás a helyzetről.**
- A képviselőház ülése.**
- Bánly-párt Nagyváradon.**
- A haldokló pápa.**
- A politikai helyzet.**
- Regényes válópör.**
- Megtámadott trónörököséné.**
- Rekvium Kállayért.**
- Bárdy Vilmos szédelgésel.**
- A felső kereskedelmi iskola értesítője.**
- Fürdői kis kité.**
- Táron: Hilda kisasszony. Irta: Tonelli Sándor.**
- Csarnok: Káprázatok. Irta: Timár Szaniszló.**

Barabás a helyzetről.

Arad, július 17.

Barabás Béla dr., az ellenzék harcoló pártjának vezére ma Aradon volt s ezt az alkalmat lapunk egyik munkatársa felhasználta arra, hogy beszélgetést folytasson azzal a parlamenti férfiúval, akinek kezében — mint mondani szokás — jelenleg a helyzet kulcsa van.

A beszélgetés természetesen leginkább a bonyolult parlamenti helyzetre vonatkozott. Ez most a punctum saliens, efelől van bizonytalanságban az egész ország, s ez a kérdés az, amelyről nyilatkozni Barabás Béla a legilletékesebb.

A képviselőháznak legutóbb emlegetett felosztásáról az a véleménye Barabás Bélának, hogy ez meg nem történhetik. Elsősorban maga a Felség az, aki ebbe bele nem menne, miután ez világos törvény-

szegés volna. Meggyőződése egyébként, hogy a miniszterelnök is kizárólag ijesztgetésből sejtette azt, amit minapi képviselőházi felszólalásából kihámozni lehetett. A Háznak ex-lexben való felosztása olyan bonyodalmakat idézne elő, amelyeknek végét előre látni lehetetlen. Az tény, hogy egy új választás esetén a függetlenségi párt, természetesen Kossuth Ferenc vezérlete alatt, egyesülne s a helyzet most olyan, hogy a párt az új választásokból számban és erőben megerősödve kerülne ki.

— En azt hiszem különben — folytatta a képviselő — hogy a megyék, illetőleg a központi választmányok nagy része megtagadná a törvénytelen választások megtartását. Idáig azonban csak soká kerülhetne a sor. El vagyunk készülve rá, hogy a Ház felosztását tartalmazó királyi kézirat felett olyan hatalmas vitát kezdünk, amelyik szintén obstrukció-számba menne.

Arra a kérdésre, hogy az ellenzék a képviselőház felosztása, illetőleg a nemzetre való apellálás céljából megszavazná-e Khuen-Hédervárynak az indemnitást, — ezt felelte Barabás Béla:

— Semmi esetre sem. Nincs biztosítékunk arra, hogy tisztességes választások lesznek, de ha meg is ígérné ezt a miniszterelnök, akkor sem szavaznánk meg Khuen-Hédervárynak a felhatalmazási javaslatot, mert ő nem az az ember, aki az országot a válságból kivezetni tudná.

— A mostani válságos parlamenti helyzetnek milyen megoldását tudja elképzelni képviselő ur?

— Csak ezt az egyet: *Khuen-Héderváry megy s egy parlamenti miniszterelnök jöjjön komoly ígéretekkel*; miután kétségtelen az, hogy semmiféle nemzeti vívmányt, legkevésbé a magyar vezényleti nyelvet egy-két nap alatt a hadseregben keresztülvinni technikailag se lehet, *jelentse ki határozottan az új miniszterelnök, hogy minden befolyását fel fogja használni arra, hogy a nemzet jogos kívánságai teljesítettni fognak.*

Az ellenzék — mondta Barabás — vérmes reményekkel nincs eltelve a harc olyan értelemben vett sikere irányában, hogy az csak az összes követelmények feltétlen és teljes kielégítésével végződhet. Jól tudják, hogy Bécsben ezidő szerint még a lehető legmegerősebben elzárkóznak a magyar vezényszó behozatala elől s hogy végeredményben legfeljebb a magyar zászlók, jelvények megadására szorítkoznának, de viszont igen jó forrásból értesült arról (meg is nevezte az alkalmat), hogy a honvédelmi minisztérium osztályvezetőit tanácskozássra gyűjtötték össze, s ezeknek arra a kérdésre kellett választ adniok, hogy *a magyar vezényleti és szolgálati nyelv behozatala hátrányára volna-e a hadseregnek?* Az értekezlet azt a határozatot hozta, hogy *a magyar szolgálati és vezényleti nyelv csak növelné a hadsereg erejét.* Erthető ebből a válaszból, hogy a tanácskozásnak hite nem ment.

Hilda kisasszony.

Irta: Tonelli Sándor.

A napokban otthon voltam az én kis vidéki városkámiban. Rég nem láttam az ismerős házakat, kerteket, kíváncsi voltam rájuk. Hanem bizony otthon semmi sem változott.

Minden olyan volt, mint régen. Ugyanazok a rozoga palánkok voltak most is a kertek körül, mint iskolásgyerek koromban. Az országút poros akácfal éppen úgy bolygattak leveleikkel, a tanya parasztok szekerei éppen úgy zötyögtek befelé a városba, mint évekkkel ezelőtt. Miközben lassan ballagtam befelé a piacérre, amelyen a furcsa formájú Szentháromság-szobor ékeskedett, úgy tapasztaltam, hogy a házak meszelésén kívül nincs itt semmi új.

A városháza előtt megálltam. A torony, zöld ablakrákák, a ríktó színekre kiplingált cimér mind olyan meghittnek, olyan ismerősnek tünnek fel. De sokat bámultuk ezt a címert kis diák korunkban! Valamennyiünknek az volt a vágyunk netovábbja, hogy mi is olyanok lehessünk, mint az a féltékeny vitéz, aki a földön fekvő töröknek a nyakára hág. Ilyenkor hánnyon zajgottunk a zöld kapu előtt, rendesen kijött Joo János bácsi, a város nagy bajusza szolgája és morogva elkergetett:

— Adta sok haszontalan gyereke, nem hagyjátok a tekintetes urat aludni!

Odabent valószínűleg csendesen zümmögtek a legyek és a leeresztett függönyök mögött

kellemes félhomályban a restanciákkal telt zöld asztalra hajolva aludták délutáni álmukat a város tekintetes urai.

Most nem zajgottunk a törökverő vitéz képe előtt, csend honolt a városház körül. Egyszerre mégis kinyílt a zöld kapu és a nagy bolt-hajtás alatt csendesen pipázgatva megjelent most is Joo János bácsi. Ő is olyan volt, mint régen, nagy fekete bajuszát éppen úgy lefelé sodorta, mint mikor bennünket kergetett. Most mégis mintha kissé őszbe csavarodott volna. Talán nem is állt olyan nyulegyenesen, mint parádés huszár korában, ha az alispán ur meglátogatta a városházát. Talán mégis csak a városháza maradt a régi, de az urak, meg a szolgák megöregedtek benne.

Megszólitottam az öregot:

— Jó napot, János bácsi.

Az öreg nagyot nézett. Méltóságosan végig mért, úgy látszik, nem ismert meg. Lassu mozdulattal, amilyent hesszu hivataloskodása alatt megszokott, kivette a pipát szájából és visszaköszönt:

— Adj' Isten jó napot.

Aztán épp oly nyugodtan hozzátette:

— Kihez legyen szerencsém?

Megmondtam. Beszédbe ereszkedtem vele. Kérdezgettem, hogy mi újság a városban. Hanem bizony az öregnél ez a mesterség elég nehezen ment. Asszonynak való a sok beszéd, nem a város régi szolgájának. Néha mégis bökött ki egy-egy szót:

— Nem történik, kérem, itt semmi...

Tavaly leégett a gőzmalom... No meg igaz, két hete, hogy eltemettük a Hilda kisasszonyt... Szegény, jó lélek!...

A Hilda kisasszony!

Egyszerre magam előtt láttam az alakját, egyszerre meglevenedett előttem minden. Egész nap rája gondoltam. Nappal is folyton eszemben járt, de este a vasuti kocsi ülésen hátradőlve elvonult előttem az egész története.

A Hilda kisasszony!

Magas, szikár vén leány volt, akit ismert az egész város. Magányosan lakott a nagy, oszlopos udvarházban a felső soron. Nem volt egyéb emberi lélek körülötte, csak egy öreg cselédje, aki éppen olyan ballgatag, szótalan volt, mint ő. Ott élt Hilda kisasszony az ódon bolt-hajtásos szobákban, a szürkülő, divatból kiment butorok között.

Amint visszaemlékezem, mindenki nagyon szerette Hilda kisasszonyt. Nem volt benne semmi a vén leányok keserű világgülböletéből, epességéből, jó lélek volt, a szó szoros értelmében, amint János bácsi mondotta. A kis város minden szegénye ádva emlegette a nevét. Mi gyerekek meg valóságban rajongtunk érte. Ha csak tehettük, átszöktünk hozzá. Ilyenkor mindig volt valami aprósága számunkra.

En néha órákhozott maradtam nála. Nagyon szerettem nála mindent, a nagy, vörös bőrdívánt, a falon függő színnyomatos képeket, amelyek a múlt század elejéről valók voltak, a sárga álló órát, a hatalmas barna butorokat. Néha bámultam, amint Hilda kisasszony járt-

A szabadelvű párt hangulatáról, bizonyára *Dániel* Ernő báró tegnapi beszédének hatása alatt, azt mondta a harcpárt vezére, hogy ott is *határozottan elkerültnek tartják immár az időt* a nemzeti követelmények kivívására és teljesítésére. Akik támogatják is a miniszterelnököt, csak azért teszik, hogy az országot az ex-lex-ből kivezessék. Erre vonatkozólag azonban az ellenzéknek az a nézete, hogy épen a mostani nyári idő az, amikor a törvényen kívüli állapot senkinek hátrányára nincs. A nyár derekán vagyunk, mikor legtöbb a mezei munka, legkevesebb a pénz s az adófizetés ugyis szünetel.

Az ujoncozásról és evvel kapcsolatban a parlamenti küzdelem taktikájáról a következőket mondta az ellenzék vezére:

— Októberben semmi esetre sem lesz ujonc. Ha a sorozást a legjobb esetben, de a legutolsó terminusként, augusztus közepén meg is tarthatnák, lázas erővel kellene a katonai hatóságoknak dolgozni, hogy legalább november elsejére behívassák az ujonc-katonákat. De ez is ki van zárva: *Khuen-Héderváry törvényesen sorozni nem fog*. Olyan kedvező helyzet van most az obstrukcióra, hogy szinte gyerekjáték folytatni a harcot szeptemberig, de azontul is. Szónok van bőven s most még csak a miniszterelnöki program tárgyalásánál tartunk. Jó idő telik, míg ennek a végére járunk s csak ezután következik az indennitás tárgyalása. Itt még úgy áll a dolog, hogy a Széll Kálmán által beterjesztett indennitás csak augusztus végeig szól, a miniszterelnöki program tárgyalása után tehát arról lehet és fogunk vitát kezdeni, hogy a Széll-féle indennitás tárgyalását folytassuk-e, avagy mindjárt az új felhatalmazási törvényjavaslatot vegyük elő, amelyet augusztus közepén igyis-ugyis be kell terjesztenie a miniszterelnöknek.

Ebben a vitában a harciasak azt az álláspontot fogják elfoglalni, hogy a Ház a régi indennitás tárgyalását folytassa, miután ehhez a még hátralevő szónokok

hozzászólhatnak, augusztus közepétől kezdve pedig, az új törvényjavaslat tárgyalásánál megint előlről kezdődik a speech.

Augusztus közepéig már ki nem merülhet az obstruáló sereg az indennitás tárgyalásában s akkor — akár folytatják a régi javaslat tárgyalását, akár mindjárt az újat kezdik — mindenképen felülül a képviselők szólásjoga. Ennek letárgyalása után kerülhetne csak sor a katonaszedés megajánlására. Fizikailag is lehetetlen tehát, hogy az ujoncozást októberre, de novemberre is, megtarthassák. Az a helyzet ma, hogy *tíz „beszélő” ember könnyen kibírja az obstrukciót*.

Ujdonság-számba megy, hogy ellenzék az obstrukció mellett megint *megkezdte az agitációt a vidéken* épen úgy, mint parlamenti harcának első idejében, a Széll-kormány alatt. Vasárnap történik meg ebben az első lépés *Zilahon*, ahol *Lengyel Zoltán dr.* tartja meg beszámoló-beszédét. Lengyelt kerületébe elkiséri *Barabás Béla* is, aki szintén beszélni fog a zilahi választók előtt.

A képviselőház ülése.

— Az *Aradi Közlöny* távirati tudósítás —

Budapest, július 17.

A mai ülés már minden izgalom nélkül folyt le. A képviselők száma is megcsökkent. Alig néhány ellenzéki jött el az obstrukció folytatására. A szabadelvűpárt pedig egyelőre békén hagyja a szóradatot és rezignációval nézi annak hőnpölygését. Csak a nagy közönség érdeklődése nem csappant meg. Zsufolt karzatok hallgatták *Mezőssy Béla* beszédét, a melyben a végzetlen harcot hirdette továbbra is. *Rónay János* és *Gajary Géza* személyes kérdésben való felszólalásukban a miniszterelnök iránti bizalmuknak adtak kifejezést. Es a szünet után a néppárt obstruáló részének egyik tagja: *Kaas Ivor* báró szólalt fel.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: *Dániel Gábor*, alelnök.

A kormány részéről jelen vannak: *Khuen-Héderváry Károly* gróf miniszterelnök, *Lukács László*, *Wlassics Gyula*, *Ploesz Sándor* és *Tomasiés Miklós* miniszterek.

Elnök megnyitja az ülést és beterjeszti az irományokat.

(A miniszterelnöki program.)

Mezőssy Béla: *Dániel* Ernő beszédév l foglalkozik és azt hazafiasabbnak tartja, mint *Dániel* egész politikai működését. Sajnos, hogy a mai kormánypárt politikusi mindig csak bukásuk után mernek hazafias kijelentéseket tenni. *Dániel* azt mondta, hogy az obstrukciót a katonai vívmányok tárgyában azért nem szabad folytatni, mert a koronánál azokra nincs a talaj előkészítve. De ki tehet arról, hogy a többség e tekintetben nem működött közre eddig. Kijelenti, hogy a harcban állókat semmiféle titkos szál sem köti össze.

Madarász József: Annál biztosabb a siker.

Mezőssy Béla: Az adott szóról beszél ezután. Ot az nem köti, mert kilépett a pártból. Hivatkozik a Tisza-lexre, a mikor tekintélyes férfiak léptek ki a szabadelvűpárt határozata után.

Serényi Béla gróf: A határozat előtt léptek ki.

Mezőssy Béla: Ugy tudja, hogy a határozat után.

Olay Lajos: Persze, hogy azután.

Kristóffy: De rögtön kiléptek.

Mezőssy Béla: En is kiléptem a miniszterelnöki program után. Hivatkozik egyébként a háboruban elfogott katonára, a kit megessketnek, hogy tovább harcolni nem fog, de ha kiszabadul, bizony fegyvert fog megint, még ha aztán fésbe lövik is érte. (Derűtség jobbról.)

Az 1899. XXX. t. cikk módosítását merényletnek tartja. Ha a miniszterelnök a függetlenségi párt megbízottainak megmondta volna, hogy ezt a törvényt módosítani szándékozik, nem akadt volna — ugymond — senki Kossuthtól kezdve hozzámig (Derűtség), a ki a miniszterelnökkel szóba állott volna.

Héderváry gróf miniszterelnök: Közérdekből.

Mezőssy: Ebből a közérdekből nem kér. Akkor az ischli klauzulát is közérdekből csinálták, vagy ezzel indokolták. Tudja, hogy *Lukács* miniszter már *Széll Kálmán* alatt is mindig azt emlegette, hogy az ischli klauzula mellőzése káros gazdasági érdekeinkre. De ha ezt tényleg így hitte, akkor nem lett volna szabad *Széll* alatt tárcát vállalni. A miniszterelnök pedig szerinte nem volt őszinte, s mikor *Széll* folytatásának mondta magát és mégis mindjárt az 1899. XXX. t. cikk módosítását jelentette be. A középiskolában feltételes mondatokat kellett írnia, mindig zavarban volt azonban. Most azonban nem kell zavarba jönniök a tanulóknak, mert a miniszterelnök beszédeiből citálhatnak. (Zaj jobbról.)

Rónay János: Nem illik ez a ráfogás. (Zaj.)

Madarász: Miért nem illik.

kelt a szobában, nem érttem, ha elővett egy régi sárguló fényképet és nézte, sokáig nézgette. Aztán könyekre fakadt, odajött hozzám, megölelt és sírva mondogatta:

— Kis fiacskám, te, te . . .

Ha hazamentem, otthon mindig megkérdeztem:

— Anyuskám, miért sír mindig a Hilda kisasszony?

Anyuska kitérőleg válaszolt:

— Hallgass, fiacskám . . . majd később megtudod.

Egyszer, mikor ott voltam Hilda kisasszony nál, huszárok jöttek el az ablak alatt. Hilda kisasszony kézen fogott, odavitt az ablakhoz és örömmel mondogta:

— Most, most kell jönnie.

A huszárok mind elvonultak a poros uton, de Hilda kisasszonyhoz nem jött be senkisem. A vén leány egyszerre elkomorodott.

— Nem, nem jött meg. Megint hiába vártam.

Este otthon megkérdeztem:

— Anyuskám, kit várt Hilda kisasszony?

Választ megint nem kaptam rá:

— Hagyj békét, fiacskám, majd megtudod máskor.

Azóta eltelt az évek. En elkerültem hazulról, de még előbb időközben megtudtam a Hilda kisasszony történetét.

Valamikor Hilda kisasszony egyike volt a vármegye ünnepeit szépségeinek, aklért rajongott az egész vármegye fiatalaisága. Akkoriban a nagy udvarház nem is volt olyan csendes, mint mostanában. Az öreg *Szentkereszt* Kálmán há-

zában eleven élet uralkodott és ennek az életnek, mozgásnak ő volt a középpontja, a vidék szép Hildája. Szép volt, nagyon szép, egyedül reá várt a nem éppen megvetendő *Szentkereszt* vagyon is, nem volt csoda, ha kezéért sokan versenyeztek. Ugy látszott azonban, hogy hiába.

Kitartóbban, hevesebben senki sem udvarolt Hildának, mint egy fiatal huszárhadnagy, *Kéler Tibor*. Tisztársai, akik már régebben voltak ott garnizonban, akárhányszor mondogatták neki:

— *Kéler*, hiába szaladsz annyit az után a lány után, nem vesz az téged komolyan. Nincs annak szíve.

Mert Hilda kisasszonyról az a hír járta, hogy nincs szíve. Csodálatos természetű leány volt, akinek tetszését nem tudta megnyerni senki. Az öreg *Szentkereszt* Kálmán pedig nem sokat törődött a leánya szeszélyeivel, hagyta menni a maga útján. Hilda anyjának halála után csaknem kizárólag férfitársaságban nőtt fel, talán onnan volt benne valami kegyetlen, férfias vonás. Sok udvarlója, kérője volt, de egyik sem tartotta ki mellette soká. Sajátságos, majdnem bántó, lenéző modorával majd mind elriasztotta magától. Csak a hadnagy nem akart mellőle tágitani.

Akkoriban már járt a boszniai okkupáció híre. Egy este, mikor nagyobb társaság volt együtt *Szentkereszt*nél, éppen arról foltt a beszéd. Az urak a tornácra ültek együtt és nagyban tárgyalták a bekövetkezendő eseményeket. A hadnagy a kertben sétált Hildával.

Teljes csönd honolt, úgy, hogy minden szót lehetett hallani, amit odabent beszéltek. *Kéler* szólan volt, nagyon elmélyedt gondolataiba. Egyszerre szemtől-szemben megállt a leánynyal. Aztán alig hallhatóan, tompán beszélni kezdett:

— Hilda, igazán miért bánik így velem? . . . Ha maga tudná, hogy mennyire szeretem . . . Most, mikor lehet, hogy minden pillanatban háboruba kell mennem, ne hagyjon ilyen rettenetes helyzetben.

Szavaiból kiértett a kétségbeesés. A leány ott állt előtte méltóságosan, hidegen. Aztán hirtelen megszólalt:

— Éppen azt akarom . . . Nekem tetőtől-talpig férfi kell, a ki nem ijed meg az árnyéktól. Aki engem akar, az érdemelje ki a kezemet.

— Komolyan mondja?

— A lehető legkomolyabban.

A hold fényesen világított, tisztán látták egymás arcát a legapróbb vonásokig. Egy pillanatig Hilda arcán egy ideg sem mozdult meg. Olyan volt mint egy márványszobor. Aztán összerázkódott, úgy érezte, hogy nagyon is sokat talált mondani. Végét szakította a beszélgetésnek:

— Fázom . . . menjünk be.

Megfordult és előre indult. *Kéler* szólanul követte.

. . . A következő héten, noha az ő ezredét nem vitték le Boszniába, önként jelentkezett hadiszolgálatra. — Tisztársai — a fejüket

Rónay: Jobb volna ha kevesebbet beszélnének! A sok szó árt leg többet.

Mezőssy: A sok szavazás többet ártott az országnak. (Zaj jobbról.)

Gajary Géza: Szófecsérlés.

Mezőssy: Önök kinn bizalmatlanok, itt pedig megtapsolják a miniszterelnököket. Ha a miniszterelnök megmondaná őszintén, hogy ez az ország pártkülönbség nélkül kívánja a nemzeti vívmányokat, hallgatnának rá, mert csak félmagyarnak tartják, Andrassy egyik cikkét ol-tálja.

Andrassy Gyula gróf: Nem tartozik ide. (Zaj.)

Mezőssy: Az abszolutizmusról szól s azt mondja, a ki azt óhajtja, hülye, a ki csinálja örült, és a ki fél tőle, az gyáva. (Taps balról.) A kardja kihullhat a kezéből végkimerülésből, kicsavarhatják erőszakkal, de önként le nem teszi. (Taps balról.) A nemzet és a trón boldogsága egyaránt megkívánja, hogy kölcsönösen megértsék egymást és béke legyen az országban. Határozati javaslatot nyújt be, a mely szerint a Ház utasítsa a miniszterelnököket, vagy jelentse ki, hogy a véderőtörvény megújításakor az 1867. XII. t.-cikket végrehajtja. (Éljenzés balról.)

(Bízalom a miniszterelnökök.)

Gajary Géza személyes kérdésben kijelenti, hogy amikor a miniszterelnök először jött közibök, aggodalmaik voltak. Ezt nyíltan ki is fejezték, de amidőn arról győződtek meg, hogy a miniszterelnök egész férfiu, talpig liberális ember, azóta szívvel, lélekkel tapsolnak neki. Ami pedig a Fejérváry kilépését illető konfliktust illeti, az eloszlott akkor, amidőn Fejérváry maga jelentette ki, hogy közte és a miniszterelnök között semmi olyan ellentét elő nem fordult, mint aminőt a szabadelvű párt gondolt. (Tetszés.)

Rónay János személyes kérdésben kijelenti, hogy mindig csak olyan törvényt szavazott meg, amely az ország hasznára akart lenni.

Mezőssy rövid viszonzválasza után, amelyben kijelentette, hogy senkit gyanúsítani, megbántani nem akart.

Elnök az ülést felfüggesztette.

Szünet után

(A néppárt szónoka.)

Kaas Ivor báró a néppárt megalakulásának történetét mondja el. A Héderváry kabinet bemutatásakor elnöke: gróf Zichy János megmondta, hogy a néppárt minő magatartást fog tanúsítani a kormányval szemben. Szóló tehát a maga szempontjából bírálja a helyzetet. O már annak idején ellenezte az egyházpolitikát: Büszkén vallja magát klerikálisnak, mert az egyház mai szervezetét fenntartani kívánja.

Ballagi Géza: Ez nem klerikalizmus!

Ugrom Gábor: Ha a papok leszavazzák a világiakat, az a klerikalizmus!

csóválták és nem akarták elhatározását megérteni.

Kéler elbucszott Szentkereszttyéktől és elutazott. A kis városban egy ideig folyt még a szóbeszéd, aztán ment minden a rendes kerékvágásban. Csak Hilda kisasszony nem volt többé a régi. A hadnagy távozása után valami sajtóságos, fájó érzés fogta el. Talán önvád volt, amit érzett. Talán most kezdte belátni, hogy a hadnagyot nagyon szerette. Nem volt többé közönyös előtte a hadnagy sorsa, most kezdte érezni, hogy csak ámitotta magát, mikor semmibe se vette. Látta, hogy büntetlenül nem lehet játszani mások érzelmeivel. Megváltozott, magabazárkózott lett, félve vigasztalta önmagát:

— Nem, nem eshetik baja... Vissza fog jönni.

A hadnagy mégsem jött vissza. A felkelők ott mészárolták le Magláj utcáin hetven huszárral együtt. Két nap múlva a győzelmesen előnyomuló csapatok ott találták meg valamennyiüket rettenetesen megcsontítva a piszkos bosnyák falu házái között.

Hogy Szentkereszttyéknél mi történt a hír hallatára, bizonyosan senki sem tudta. Csak annyit látott mindenki, hogy a cselédnép, ahányan voltak, annyifelé szaladt orvosért. Azok beszélték, hogy Hilda kisasszony, mikor a hírt meghallotta, szó nélkül összeesett és nem tudta életre hozni.

A Szentkeresztty ház ettől fogva elcsendesedett. Hilda kisasszony sokáig feküdt beteg és mikor felépült, senkit sem akart maga kö-

Ballagi: De a Kaas klerikalizmusa más! Polémizálva Eötvössel, áttért az ex lexre. Minden kormányt meg kell buktatni, mely az ex lexbe belemeleg. Végül kijelenti, hogy Khuen-Héderváryban nem bizik meg. Ezzel az ülés véget ért.

TÁVIRATOK.

Vérengzések Törökországban.

Konstantinápoly, július 17. Tegnapelőtt Kabari körül egy 80 tagból álló bandával nagyobb összeütközés történt, mely közben a banda 12 embert vesztett, a török csapatok közül 4 katona elesett és 4 megsérült. Az összeütközés után a monasztíri magyar-osztrák és orosz konzul megtekintették a küzdőteret. Hír szerint a dibrei szandzsákban katonai expedíció van utban. Az hírlík, hogy a szandzsák fővárosának helyőrségét jelentékenyen megfogják erősíteni.

Bánffy-párt Nagyváradon.

Arad, július 17.

Rendkívül érdekes az a mozgalom, mely most a kedélyeket foglalkoztatja Nagyváradon. Tisza Kálmán egykori, tősgyökeres liberális kerületében megalakult a Bánffy-párt. Szervező, alakilag megformálva még nincs ugyan, de aki a nagyváradiai hangulatát ismeri, az tudja, hogy az ottani szabadelvűpárt legtekintélyesebb tagjai valóságos fanatizmussal csoportosulnak Bánffy Dezső báró politikai elvei köré.

A párt tegnapi választmányi ülésén is — mint azt már röviden megírtuk — a szabadelvűpárt Bánffy-csoportja vetette fel a kérdést, hogy a mostani kormánypárt hívei közé számítja-e azokat, akik Bánffy követői? A kérdést nagyváradai Bánffysták tették föl erejük tudatában a következőleg:

— Mivel a nagyváradai szabadelvűpárt megőrizte egykori szeretett vezére: Bánffy Dezső báró iránt érzett szimpátiáját s mivel tudomása szerint a párt egy nagy része ma is híve Bánffynak s mivel Bánffy Dezső mostani zászlóbontását minden igazi szabadelvű ember örömmel látja, — nyilatkozzék a párt, hogy inkompatibilisnek tartja-e, ha valamelyik tagja Bánffy hívének vallja magát.

rül látni. Azt mondják, mikor hosszú betegség után először felkelhetett, fehérbe öltözött, elővette a Kéler fényképét és örömmel mondogatta:

— Nem, nem történik vele semmi... Vissza fog jönni.

És várta a hadnagyot sokáig, hosszú évek át. Közben a nagy udvarház egészen kiürült, Hilda kisasszony maga maradt az öreg cseléddel. Hanem a régi, büszke Hildából nem maradt meg benne semmi. Csendes, szótalan, vén leány lett belőle, aki jót tett, ahol csak lehetett. Nagyon szerette a gyerekeket és az volt az egyetlen szórakozása, ha mi átjárogattunk hozzá. Nézegette a sárgult fényképeket és valahányszor trombitaszót hallott az utcán, az ablakhoz futott és várt, várt valakit.

Hanem akit várt, az nem jött meg soha. Én már félig-meddig el is feledkeztem Hilda kisasszonyról. De most, hogy Jó János bácsi felidézte az emlékezetemben, egyszerre magam előtt láttam magas szikár alakját a régi bolthajtásos szobákban, a szürkülő, divatból kiment butorok között. Láttam, amint nézegette a sárga fényképet és amint egyszerre minden összefüggés nélkül könyezni kezdett. Eszembe jutottak kíváncsi, gyerekes kérdéseim:

— Anyuskám, kit vár Hilda kisasszony? ... Anyuskám miért sir Hilda kisasszony? ... Szegény Hilda kisasszony, keservesen megszenvedett. Most már nem vár senkit.

A választmányi ülés, tudvalevőleg, a kérdésben nem döntött.

A nagyváradai szabadelvűpárt egyik kiváló tagja: Kurländer Ede dr. ma felhívást tesz közzé a „Nagyvárad” hasábjain, melyben a Bánffy Dezső zászlaja alá szólítja Nagyvárad polgárságát.

A cikk többek között ezeket mondja:

Fájdalmas nekünk, hogy Bánffy Dezső zászlóbontását nagyon sokan, a jobbak közül valók is, a gyűlölködők szemüvegén nézik. Pedig hát micsoda Bánffy Dezső zászlóbontása. Több a történelmi igazságnál: természettani igazság.

Mikor a léktelen kisebbséggel szemben a többségnek szinte kétségbeejtő tehetetlenségét sínyli az egész ország, az egyengető, a kibékitő erőnek perifikációja Bánffy Dezső.

A szabadelvűpárt visszakéri Bánffy Dezsőben régi, kipróbált erős kezű vezérének. A nemzet benne látja a nyugalomnak, a konszolidációnak, a haladásnak egyetlen biztosítóját. A kisebbségnek pedig az a tekintélyes és értelmileg súlyosabb része, mely perhorreskálja a parlamenti forradalmárok vészes munkáját. szintén, szinte természetszerűen terelődik Bánffy Dezső zászlója alá.

Legalább így kellene történni. Ha a magyar közállapotokban nem vált volna rendszerre a felfordulás, nem vesztette volna el hatalmát a logika, a megfontolás és a megértés, akkor ma az egész ország riadó tapsának kellene zugni a zászlóbontó Bánffy Dezső felé.

Báró Bánffy Dezső programja az a program, mely egyesíteni tud minden magyar embert, mely erősen nemzeti karaktere mellett bevisz bennünket egy nyugodt politikába, olyan politikába, melyben gazdasági kérdések dominálnak. Ez a legerősebb, legbecesebb oldala Bánffy Dezső programjának. A gazdasági megerősödés nem késhet már, hacsak elpusztulásunk nincs a sors könyvébe írva. És Bánffy Dezső ezt a gazdasági megerősödést a gazdasági önállóság jegyében hirdeti. Itt mintegy törvényszerűségként, szükségszerűségként jelentkeznek az, amit eddig divat volt az álmok országába utalni. A gazdasági önállóság programja egymagában elég volna, hogy a szabadelvűpártot lethargikus álmából felebrelessze, hogy a közjogi választófalakat eltüntesse.

De Bánffy Dezső programja még gazdagabb. Gazdasági elveinek világosságából folyik, hogy Bánffy Dezső komoly szociális reformokat is akar, melyek nélkül ma már öntudatos politikát csinálni nem lehet. Érzí a Kossuth parancs-szavát ott is, hol az alkotmány áncainak kitolását hirdeti, hiszen becsületesen tagadni sem lehet, hogy a választói jog okos kiterjesztése, ép olyan szükségszerűség mint az okos gazdasági politika.

A magyar géniusz mindig a jogok kiterjesztésének szárnyain röpült.

Legvégére hagyjuk Bánffy Dezső programjának legspeciálisabban és legbecesebben magyar részét. Magyarországon egyetlen liberalizmus lehetséges: a nemzeti liberalizmus. Bánffy Dezső programjában összekapcsolódik és össze kell kapcsolódnia a nemzeti elvnek és a liberális elvnek, melyek ellen együtt és külön-külön mostanában annyit vétettek. E programpon-tokat szinte glóriával vonja be egy nagy előtörő igazság: mentsük meg ezt a nemzetet attól, hogy közjogi, alaktalan és üres harcokkal eméssze föl minden erejét és ölje meg magát. A parlamentáris Magyarországra új, dicső korszakot jelentene, egy hatalmas pártalakulás e programpon-tok alapján.

A parlamenti szabadelvű párt reszkessen a jövő ítéletétől, ha közönyösen szemléli az ő egykori erős vezérének ihletett és azt lehet mondani nemzetmentő munkáját.

Bánffy Dezső sohasem volt a fantazmagóriák embere. A tettek embere volt mindig. Ma már kegyeltje a nemzeti közvéleménynek és még mindig jogosultan bizalmasa a dinasztíának. Ha Bánffy Dezső hirdeti harcot, akkor már biztos a rév, hova a harc után a győzelem esetén a nemzet jut. Bánffy Dezső bebizonyította már, hogy nemcsak akarni tud, hanem eredményt érni is, sőt hogy ő csak olyankor akar, mikor biztos a felől.

Az Arpád kori Magyarország modern regenerálásának első kicsi stációja volt valószínűleg Bánffy Dezső kormányzása. Ha e nemzetnek rendezése, célja van és ha a nemzet hisz e rendezetésben és célban, oda kell seregni a Bánffy Dezső zászlaja köré.

TANÜGY.

A felső kereskedelmi iskola értesítője.

Arad, július 17.

Az államilag segélyezett aradvárosi felső kereskedelmi iskola s a vele kapcsolatos internátus évi jelentését Abray Lajos igazgató állította össze. Az első közlemény *Siontagh* Gyula, az aradi kereskedelmi testület egykori elnökének elhunytával foglalkozik, s kegyeletteljesen méltatja az intézet körül negyszázású tevékenységét, mely örök emlékü marad Aradváros kereskedelme és tanügye terén.

Részletes tájékoztatást nyújt az értesítő az iskola és az internátus felől, s ez úgy a szülők, tanulók, mint tanügybarátok számára hasznos olvasmányt képez. A tananyag bemutatása után az intézet alapítói, majd a felügyelő-bizottság, tanári kar következik, s hosszú sorban az intézet növendékei, kikről érdemsorozatot nem hoz az értesítő.

A statisztikai kimutatás szerint beiratkozott 155 rendszeres tanuló, kik közül az év végén maradt 148. Az előmenetelt illetőleg jeles tanuló 2 volt (mindkettő a harmadik osztályban), jó 17, elégséges 107, egy tárgyból elégtelen 2, két tárgyból 20, több tárgyból 8, vizsgálatlan maradt 2. Az érettségi vizsgálatok eredménye ez: érettségi vizsgálatra került 40 tanuló, ezek közül jelesen érett 2, jól 7, elégségesen 30, javító vizsgálatra utasított 7.

Az évi eredmény, mint az igazgatói jelentés mondja, teljeen kielégítő volt, ugyiszintén az ifjúság magaviselete is. Azon növendékek, kik az intézetben eltöltött három év alatt semmi panaszra okot nem adtak, a következők: Halász Jenő, Keresztési János, Klein Jenő, Koch Miklós, Muck Antal, Nichin György, Rudas Jenő, Schmidt Ferenc, Szabó Pál, Vertán Gusztáv, Weisz Imre.

Az internátusról külön jelentés szól. Az internátusi növendékek száma 29 volt. Az előző években szerzett ellenőri tisztelet viseltek és 100—100 kor. tiszteletdíjat élveztek: Weisz Imre, Halász Jenő, Török Zoltán. A legjobb magaviseletért kitüntető oklevelet kaptak: 1. Weisz Imre, 2. Török Zoltán és Philipp Imre, 3. Abelesz Miksa.

A haldokló pápa.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 17.

A római táviratok azt jelentik, hogy a pápa állapota, miként tegnap, úgy ma is állandóan válságos. De bár a szent atya igen gyöngye, közvetlen katasztrófától ma sem tartanak az orvosok.

A mai napon a következő táviratokat kaptuk a pápa betegségéről:

Róma, július 17. (8 óra 50 perc). A Voce della Verita azt jelenti, hogy a pápa egészségi állapota reggel 8 óra 45 perckor változatlanul komoly volt.

Róma, július 17. A délelőtt 9 órakor a pápa állapotáról kiadott orvosi jelentés a következő: A szent atya az éjjel néhány órát aludt. Időközben kissé izgatott volt. A mellhártyában meggyülemlett váladék a már megállapított korlátok közt maradt anélkül, hogy komoly bajt idézne elő. Őszentsége közérzésében nem állt be jelentékeny változás. Erverése 88, légzés 30, hőmérsék 38,5. *Mazzoni, Lapponi.*

Róma, július 17. A Voce della Verita arról értesül, hogy Mazzoni és Lapponi elhatározták, hogy ma mellkascsapolást végeznek a pápán, ha a körülmények engedik. A Messagero jelentése szerint a szent atya légzési nehézsé-

gek és melle táján érzett kis fájdalom következtében izgatott volt, igen kevés bouillont vett magához és sokszor lethargiába esett, azonban el nem aludt, mint a múlt éjszakákon.

Róma, július 17. A pápa, ki eddig folyton csak folyékony anyagokkal táplálkozott, ma némi szilárd táplálékot is evett.

Róma, július 17. A pápa állapota szerda óta változatlan. Napok előtt oly gyengének látszott, hogy életét már csak órákra becsültek, s két nap alatt állapota nem fordult még sem rosszabbra. Az orvosok azt hiszik, hogy néhány napon belül semmiesetre sem állhat be a halál.

A politikai helyzet.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 17.

(Pártközi konferencia.) A volt nemzeti párt tagjai tegnap fölvetették az eszméjét egy pártközi konferenciának, melyen megbeszélnek, hogy mily uton-módon lehetne kibontakozni a válságból.

Ugy tervezték a dolgot, hogy ezt a konferenciát szombaton este tartják meg. De utóbb aztán elállottak ettől a tervtől, helyesebben szólva, felfüggesztették néhány napra. Be akarják ugyanis várni a miniszterelnök ischli utazásának eredményét és csak Khuen-Héderváry visszaérkezése után tartanák meg a tanácskozást, ha még lesz szükség rá és ha úgy fog látszani, hogy a pártközi konferenciának még lehet valami gyakorlati haszna.

A harc vezetői kijelentették, hogy ők egy ilyen konferencia előtt nem zárkoznak ugyan el, de sok értelmet sem látnak benne, mert arról szó sem lehet, hogy paktumba menjenek bele és hogy paktum alapján szereljenek le.

(Az obstrukció kilátásai.) Annyi kétségtelen, hogy az obstrukció egyhamar nem jöhet zavarba. A vitarendező-bizottság a legnagyobb agilitást fejt ki és már eddig tíz napra biztosította a szónokokat, akiknek mindegyike részére meghatározták, hogy mely napon beszéljen és mennyi ideig.

Egyelőre tehát semmi szüksége sem merül fel annak, hogy ugynevezett technikai obstrukciót rendezzenek. Hatvan képviselő van, aki az obstrukcióhoz csatlakozott és ezek közül még mintegy ötven szólalhat föl a miniszterelnök programjának tárgyalása során.

Feltűnést kelt, hogy a néppárt egy része ismét egész nyíltan foglal állást az obstrukció mellett. Így tesznek Kaas Ivor, Förster Ottó, Csernoch János, Ernst Sándor. De a Zichyek és Rakovszky már napok óta nem mutatkoznak a képviselőházban. A mostani vita alatt a néppárt részéről is többen fognak felszólalni.

(A makói beszámoló.) Tudvalevő dolog, hogy Justh Gyula vasárnap elmegy Makóra, hogy beszámoljon választóinak. Vele együtt utazik több képviselő is, köztük Kossuth Ferenc, Malatinszky György, Lukács Gyula és Bizony Ákos.

E beszámoló alkalmából nagyfontosságú nyilatkozatokat várnak, amennyiben Justh után beszélni fog Kossuth Ferenc is. Értesüléseink szerint mindannyian hangsúlyozni fogják, hogy a párt tagjai közt elvi ellentéttről egyáltalában nem lehet szó.

Ugyanaznap tart beszámolót Zilahon Lengyel Zoltán is, aki után a vele utazó Barabás Béla is beszélni fog. Ok is hangzatosan fogják, hogy elvi ellentét nincs a pártban.

(Cáfolatok.) A félhivatalos Bud. Tud. ma a következő cáfolatokat közli: Több lap ma, állítólag jó forrásból azt a hírt közli, hogy Plósz Sándor dr. igazságügy-miniszter ez állásától megválni készül, sőt egy más lap már befejezett tényképpen állítja oda és Plósz utódját is megnevezi. Mind e híresztelésekkel szemben a legilletéke ebből forrásból arról értesülünk, hogy Plósz Sándornak a kabinetből való kiválasztására semmi oka és így ez szándékában sincs, annál kevésbbé, mert kötelességének tartja, hogy az általa kezdeményezett nagy és fontos igazságügyi alkotásokat befejezésre juttassa és mert a kormány és a kormányelnök politikájával és a közjogi felfogásával mindenben egyetért.

Megbízható információink alapján továbbá közölhetjük — mondja a félhivatalos cáfolat — hogy a lapoknak az a híre, mintha Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök e hó 19-én Ischlbe utaznék, hogy ő felségének jelentést tegyen, nem felel meg a valóságnak; magától értetik, hogy a magyar miniszterelnök a nyár folyamán meg fog jelenni ő felsége előtt, de ez utazásnak időpontját ez idő szerint még nem lehet megállapítani.

Eddig a cáfolatok. Fővárosi tudósítónk ma maga is megkérdezte a miniszterelnököt, hogy mi igaz az ischli utóból.

— Elmennék — mondta a miniszterelnök — de nem tudom, mit csináljak ott.

Ez a kijelentés azt jelenti, hogy a helyzet olyan bonyolult, hogy a miniszterelnök egyelőre nem is tud véleményét adni a teendőkről a királynak.

Megtámadott trónörökösne.

(Izgalom egy színházban.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 17.

A görög trónörökös pár nagy izgalmat állott ki ma. A falborni kikötőben a trónörökösneét megtámadták, s az esetről eleinte veszedelmes merénylet híre terjedt el.

A kikötő nyári színházában francia operett-társulat játszik, melynek előadásait a görög királyi család is megszokta nézni. A színházban egyetlen páholy van; ebben ülnek a királyi család tagjai.

Idéült be ma este a trónörökös és a trónörökösne minden kíséret nélkül. Egyszerre csak kinyitott a páholy ajtaja, s berontott azon egy izgatott arcú férfi. Szegényebb sorsu athéni polgárnak látszott a ruhája után. Egyenesen a trónörökösnehez tartott, s szitkozódva emelte red az öklét.

A trónörökös felállott helyéről, megragadta a merénylőt és a páholy falához nyomta, aztán kidobta az ajtón. Ekkorára már rendőrök siettek oda, kik a veszedelmes embert elfogták és elzárták.

A kihallgatás folyamán kiderült, hogy Cavallarisnak hívják és kovácslegény. Tettére, amint állította, nem emlékezett. Mikor megkérdezték, hogy miért akarta elkövetni a merényletet, bambán nézett körül s nem tudott választ adni. Megállapították, hogy tettét teljesen berugott állapotban követte el.

A trónörökös megkereste a rendőrséget, hogy helyezze a merénylőt szabadlábra, mert ő nem kívánja, hogy bárminő bántódása is legyen. Ennek értelmében a rendőrség Cavallarit szabadlábra helyezte.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Szombat: Bob herceg, operetta. Főhíd Frida vendégléptéval.
Vasárnap: Délután: Niniss, operetta. Este Cassanova, operetta.

* **Aranyember.** Két vendégszereplés tette érdekessé a mai előadást. Tompa Kálmán, a kolozsvári nemzeti színház tagja volt az egyik, aki hat évvel ezelőtt került el Aradról, magával vive a közönség elismerését és szeretetét. Ma mint Aranyember csak megerősítette bennünk azt a hitet, hogy a magyar színészetnek egy derék tagja. Imponáló megjelenése, értelmes beszéde, szép magyarsága jólesőleg hatott a közönségre, mely értékes alakításáért zajosan megtapsolta a kedvelt vendéget. A másik vendég Főhíd Frida, ki nagyon kedves Noémi volt. Ha az igazgatóság öt szerződötési célból léptette fel, akkor a mai alakítása után ítélve jól teszi, ha öt társulatunkhoz szerződöteti, mert igen ügyes, értelmes és kedves naivát talál benne. *Gazdy Aranka* Atháliájában már több ízben volt alkalma gyönyörködni a közönségnek, ma különösen jól disponálva játszott, miért is több ízben zajosan megtapsolták. *Gőz Aranka* (Timea) nagyon ért az érzelmesség hangján beszélni, kellemes organuma nagyban segíti a kedvező hatás elérésében. Kitűnők voltak *Békes* (Brazovics), *Mariházy* (Krisztyán), *B. Szabó* (Kadisa), kik mindannyian elismerésreméltó jellemzésűek. (C)

* **Bob herceg.** A holnap szombatra hirdett *Katalin* helyett, közbejött akadály folytán, *Bob herceg* kerül előadásra, a címszerepben *Bőssa* Lillivel, ki ezen alakításával Aradon oly nagy sikert aratott, s kit budapesti vendégszereplése alkalmával a fővárosi kritika teljes elismerésében *Fedák Sári* nagyhírű, s diadalmasan hódító Bobjával egy sorba helyezte. Annie szerepét a színház érdekes vendége: *Főhíd Frida* játssza, aki ezuttal mint énekes színésznő fogja megnyerni a közönség tetszését.

* **Színházi vonat.** A vidéki közönség számára érdekes újítás készül. *Zilahy Gyula* színház igazgató közbenjárására az arad-csanádi vasutak igazgatósága színházi vonatot fog járatni. A vonatot egyelőre a nyári szezonra állandósítják oly képen, 7 fél 8 órakor érkezik meg Aradra és fél 11—11 órákor indul vissza. A közlekedést a harmadik motor-kocsi fogja lebonyolítani. Az acsev. igazgatósága már a jövő hét végére kilátásba helyezte az első színházi vonat megindítását.

* **A vasárnapi előadások.** Vasárnap délután *Niniss* operettet adják. A rendkívül mulattató operett *Felső Rózi* vendégszereplésekor nagy közönséget vonzott a színházba. A címszerepét most *Bőssa* Lili játssza. Vasárnap este *Cassanova* operettet tűzték ki, melynek szép kiállítása a szinkör hatalmas színpadán még jobban fog érvényesülni.

* **Nyári ujdonságok.** A nyári szezon két legkiemelkedőbb ujdonsága lesz az *Ordög pilulái* és az *Éjjeli menedékhely*. Az első kiállítás látványosság, melynek rendezése nagy körültekintést és nagy áldozatot követel. Mindkét feltételnek derekasan felel meg az igazgató, úgy hogy előreláthatólag sokáig fog a műsoron maradni. Az éjjeli menedékhely majd csak a látványosság után kerül a sorra. A festőteremben az *Ordög pilulái* foglalkoztatja *Végh István* színházi festőt, és csak ezen nagyszabású díszletek elkészülése után kerül a sor a menedékhely kiállítására. A két ujdonságra az operett és a drámai személyzet párhuzamosan tartja a próbákat.

* **Föld állandó színháza.** A főváros közgyűlése engedélyt adott *Föld* Zsigmondnak, a városi igazgatóság igazgatójának, hogy a Városligetben saját költségén állandó színházat emeltesse, illetve a mostani arénát megfelelően átépíttesse. Ezt a határozatot többen megfélebbzték, de a belügyminiszter ma érkezett leiratával értesítette a fővárost, hogy a felebbezések elutasításával a közgyűlés határozatát jóváhagyta. Az engedély ötven évig illeti Földet és örökösöit.

* **A Zenélő Magyarország zongora és hegedűzenemű folyóirat** most megjelent X. évfolyam 13 ik füzeté a következő szép zeneműujdonságokat közli: I. Lengyel Miska „Hullámzik az öreg Duna” magyar dal. II. Rosey György „Lány szerelem” — Mädchenliebe, keringő. III. Blaskovich Sándor „Miről apám nagy busan szolt” (A rákosi szántó) dal. IV. Halldan Kjerulf „Intermezzo” zongora mű. Ily gazdag tartalommal jelenik a folyóirat minden egyes füzeté. Évenként 24 füzet, minden füzet 8—12 oldal zenetartalommal, a legjobban megválasztott kiváló sikerű ujdonságokból összeállítva jelenik meg. Előfizetési ára egész évre 12 korona, félévre 6 korona. Előfizethetni a most meginduló III. évfolyadra, valamint az előző évfolyamokra is a „Zenélő Magyarország” (Klökner Ede) zeneműkiadóhivatalában Budapest, VIII. József körút 22/24, honnan minden nyomtatásban megjelent zenemű a legjobban megszerezhető.

Regényes válópör.

(Könyv egy kalandos házasságról.)

Arad, július 17.

A berlini előkelő köröket élénken foglalkoztatja most egy csinosan kiállított kis könyv, amelynek szerzője a legismertebb német bankár felesége. A nő, aki ősnemesi családból származik és akinek rokonsága nagy kegyben áll Vilmos császárnál, két évet ezelőtt egy bálból, ahol férje nélkül jelent meg, csak a reggeli órákban vetődött haza.

Ez az eset kínos feltűnést keltett és a férj nyomban megindította a válópört a szép fiatal asszony ellen a házastársi kötelesség súlyos megsértése miatt. A bíróságok erre kimondták a válást, bár a nő erősen vitatta, hogy a férjet kell bűnösnek kimondani, mert az sértette meg a házastársi kötelességet.

Mikor az asszony megtudta, hogy a felső fórumon is elveszett az ügye, kladta a kis könyvet *Házasságom és annak története* cím alatt. A könyv óriási szenzációt keltett és egyenesen a császár utasítására konfiskálták azokat a példányokat, amelyeket a rendőrség erős kutatás után össze tudott szedni. A könyv egy biográfia, kimondja benne a nő, hogy mily gyötrelmes volt rá nézve a házaseslet. A férj teljesen elhanyagolta őt, gyakran napokig nem váltott vele egy szót sem, az éjjeleket sohasem töltötte odahaza és főképen az tette őt elkeseredetté, mert a bankárnak viszonya volt egy magasrangú katonatiszt arisztokrata özvegyével. Bizonyítéka nem volt, hogy a férje ellen fölléphessen, detektívet fogadott föl a házasságtörés megállapítására és végre az egyik titkos ügynök tudtára adta, hogy a férj a tiszt kasszinó álarcos bálján együtt lesz az öt vetélytársnőjével.

Ezért ment ő el a bálra, az urát azonban nem találhatta meg, aminek egyszerű magyarázata — mint később megtudta — az, hogy a detektív, aki neki a hírt hozta, a férjnek is szolgálatában állott s ez bizonyára jobban fizette őt, mert a nyomorult ember a bankár kedvéért elárulta megbízóját. A detektív csak azért ösztönözte őt, hogy menjen el a bálra, mert így alkalmat akart adni a férjnek arra, hogy annak erős fegyver legyen a kezében a válópör megindítására.

Megírja a nő a könyvben azt is, hogy miért kellett a férjnek ez a fegyver, amely a bíróság előtt tényleg jól sült el. Mikor a há-

zasságot megkötötték, az asszony félmillió márka hozományt adott át urának és a házassági szerződés szerint abban az esetben, ha válópörre kerülne a sor és a bíróság a nő hibájából mondaná ki a válást, ezt a hozományt az asszony többé vissza nem követelheti.

A könyvet különösen azért kellett konfiskálni, mert ez bepillantást enged a berlini előkelő világ erkölcsi magánéletébe is s föltötte kényes, diszkrét természetű dolgokat hoz nyilvánosságra, másrészt meggyanúsítja a válópörben ítélkező bírakat is, akik szerinte magasabb presszió hatása alatt döntöttek az igazság arcútlásával a nő hátrányára.

A válópör eldőlte után az asszony szülei kijelentették, hogy évenként 50.000 márka apanaszt adnak leányuknak, de csak abban az esetben, ha ez távozik Németországból és oda többé soha vissza nem tér. A boldogtalan asszony kényszerhelyzetében ezt megtette. Elutazott és most *Budapest* egyik dunapartján szállodában lakik. Sorsában azonban nem nyugszik meg és itteni ügyvédje útján e napokban a berlini polgári bíróságnál bepörölte az ex-férjét a félmillió márka hozományért.

MULATSÁGOK

(=) Az aradi szabómunkások szakegyesületük pénztára javára július hó 26 ikán, vasárnap a csálai nagyerdőben két zenekarnak a közreműködésével nagyszabású júlifélist rendeznek.

Rekvium Kállayért.

(A bosnyákok kegyelete.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 17.

Hettyey pécsi püspök a szerviták templomában ma délelőtt 10 órakor mondott nagy segédlettel gyászmisét *Kállay Béni* lelkiüdvéért.

A templom zsúfolásig megtelt előkelő közönséggel, melynek soraiban voltak *Darányi Ignác*, *Wlassics Gyula*, *Láng Lajos* miniszterek, *Okolicsányi Sándor* hágai magyar-osztrák követ, *Perczel Dezső* v. b. t. t., *Kutschera Hugó* báró v. b. t. t., a bosnyák-hercegovinai országos kormány polgári adlátusa, *Thallóczy Lajos*, *Rainer Miklós*, *Passini Frigyes* osztályfőnökök, *Szalay László* miniszteri tanácsos, *Schnatzk Károly*, *Hötmann Konstantin* és *Lekky Vencel* udvari tanácsosok, *Zilbert* osztálytanácsos, *Zurunic*, *Kobler* és *Schaettinger* kormánytanácsosok, *Schlögl* főszámtanácsos, *Zoltán* tábornok, *Cojetusanin* vezérőrnagy a bosnyák hercegovinai csendőrség parancsnoka. A gyászoló család részéről *Kállay Frigyes* főhadnagy és neje *Vay Lilla* bárónő, *Kállay Erzsébet* és *Lenke* és *Kállay Zoltán* főispán jelentek meg. Miután *Kállayné Bethlen Vilma* grófné, még az éjjel Bécsbe utazott, hogy az ottani *Szent István* templomban ugyancsak ma délelőtt 10 órakor tartott rekviemen jelen legyen.

A Szerviták temploma igen érdekes képet nyújtott a szomorú szertartás alatt. A bosnyák tisztviselők egyenruhái, s bosnyák notabilitások nemzeti díszruhái festői látványnyá olvadtak össze a fekete kabáttal és a katonai uniformissal. A kelet fővárosának képzeletünk Budapestet, mikor *Kállay Béni* temették.

A Budapestre feljött bosnyák notabilitások és tisztviselők kivétel nélkül mind megjelentek a rekviemen. Egyáltalában nem emelhetjük ki eléggé a szeretetnek és a ragaszkodásnak azt a nemes és spontán megnyilatkozását, hogy a bosnyák-hercegovinai, hivatalnoki testületnek legmagasabb és legkisebb rangú tagjai vetődtek egymással abban, hogy fáradságot, idő- és költséget áldozva, megadják a végső tiszteletet *Kállay Béni*nek, annak a férfinak,

akinek a szelleme elválaszthatatlanul összeforrott a megszállott tartományokkal. A járási főnökök azzal még külön is megadták az utolsó tiszteletet miniszterüknek, hogy tegnap a temetésén a halottas kocsi két oldalán sorfalat képezve vonultak ki a temetőbe.

A gyászistentisztelet után a bosnyák nép megbízottainak küldöttsége a Tudományos Akadémia palotájába hajtatott, ahol Jónás Károly, az Akadémia gondnoka fogadta őket a főtitkári helyiségben. A küldöttség tolmácsa, Konstantin Hermann osztályfőnök a gondnok előtt kifejezte a bosnyák nép halálját azért, hogy felejtethetlően nagy miniszterük és jóltevőjüknek végtelenségadásában segédkezett és hogy az Akadémia oszlopcsarnokát átengedte a temetési szertartásra. Megkérte a gondnokot, hogy tolmácsolja köszönetüket és haláljukat a Magyar Tudományos Akadémia előtt.

Jónás Károly kijelentette, hogy Kállay Béni halála éppen olyan fájdalmasan érintette az Akadémiát, mint a bosnyák nemzetet s kívánságuk szerint küldöttségüknek tiszteletét az október havi összes ülésen be fogják jelenteni.

Ezután a küldöttség megtekintette az Akadémia termét, képeit és ereklyéit, melyekről a legnagyobb figyelemmel hallgatták végig a magyarázatokat. A bosnyákok legnagyobb része ma délután két órakor hazautazott. Thallóczy Lajos pénzügyminiszeri osztályfőnök holnap utazik vissza Bécsbe.

Bárdy Vilmos szédelgése.

(A fehérmegyei bányavállalkozások.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 17.

Bárdy Vilmos eddig ismert szédelgéseire, melyről a nyilvánosság előtt az Aradi Közlöny rántotta le a leplet, újabb részleteket hoz a táviró Székesfehérvárról. A harmadik megye ez, ahol a nagystilű bányaszédelő learatta a hiszékenységet és hirtelen meggazdagodni vágyás termékeny mezejét, ha tovább is így tartanak a leleplezések, lassankint ki fog sülni, hogy ez a merész szélhámos az egész országot végigsarcolta vakmerő csaláisaival.

Székesfehérvárról táviratozzák lapunknak, hogy a fehérmegyei Bicskén éppen olyan sikerrel manipulált a múlt évben Bárdy, mint az ideán Arad megyében. Ott is megjelent az elegáns bányamérnök, mint egy előkelő fővárosi homok-bánya cég képviselője. Bicskén is aranybánya-vállalkozásba akart kezdeni s tervének avval adott tekintélyt, hogy a zsebei állandóan tele voltak csillogó kövekkel.

Utóbb réz és vasbánya kutatványokat hirdetett, de ezekhez nem kapott vállalkozó társat. Ekkor cselhez folyamodott Bárdy: azt híresztelte el, hogy neki Debrecenben dúsgazdag apósa van, aki érte és vállalkozásaiért kezeskedik és jótáll. Felkereste a bicskei és a környékbeli vagyonos kereskedőket és vállalkozókat, megkérve ezeket, hogy szerezzenek információkat Debrecenből az apósa felől. Ez meg is történt s a Bárdy által közölt névről kizárólag kitűnő információk érkeztek az alföldi nagyvárosból.

Nem sokkal ezek után egy intelligens vebb uriember jelent meg Bicskén, a rdyál-apósa s valami szélhámos-társa, a tényleg derdre-borura vállalta a kezeskedést és a jótállást Bárdy Vilmosért, vőért.

Mi sem természetesebb, mint hogy Bárdy erre kiharcolta a szerzett hitelt, sok nehéz ezrest vágott szobrára s a pénzzel zsebében egy éjszaka a feleségével együtt eltűnt Bicskiről. Az üzlettársak egy ideig csak vártak Bárdy visszaérkezésére, hetek, hónapok múltak el azonban s mikor a várakozást megunták, érdeklődni kezdtek Bárdy holléte iránt. A bányadirektorról azonban senki sem tudott többé semmit.

A vállalkozó-társak nem sokat törődtek Bárdy eltűnésével, nyugodtan érezték magukat a gazdag após kezességének tudatában. Fel is szólították most már a debreceni apóst a fizetésre, ez azonban semmit sem akart tudni a követelésekről. Végre is perre került a dolog s ennek folyamán kitűnt, hogy az a jómódu és jónevű debreceni ur, akit Bárdy apósának mondott, soha nem volt Bicskén, Bárdyt sem ösmerte soha s a szélhámos bányamérnök egy gazdag debreceni uriember nevében egy szélhámos-társát szerepeltetett ál-apósaként.

A becsapott emberek erre Bárdy ellen család miatt feljelentést tettek, Bárdy azonban sehol sem volt feltalálható. O ezalatt a bicskei ezreket duplázgatta itt Arad megyében.

HIREK.

— A miniszterelnök köszönete. Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök Telbisz polgármesternek a következő táviratot küldötte:

Azon szoros benső köteleknél fogva, amely engem mátlól fogva Temesvárhoz fűz, különös örömmel tölt el Nagyságodnak a város hazafias polgársága nevében hozzám intézett meleg hangu üdvözlője. Midőn ezért forró köszönetemnek adok kifejezést, csak ismételnem, hogy nagynevű elődeim példáját követve, legszöbb képviselői kötelességemnek fogom tartani a város érdekeinek minden téren való előmozdítását.

A szabadelvű párt elnökéhez pedig a következő táviratot küldte:

Plausis pártelnöknek, Temesvár. Benső örömmel vettem azon hírt, hogy Temesvár szabad királyi város országgyűlési képviselőjévé megválasztattam. Örömmel töltött el különösen azért, mert újabb fényes győzelmét jelenti azon eszméknek, amelyeknek mi, kik a szabadelvűpárt zászlaja alatt küzdünk, mindig hivatunk. Fogadják szíves üdvözlőnkért és jó kívánataikért őszinte köszönetemet. Hazafias lelkesedésük erőt nyújt nekem az előm tűzött nagy és nehéz feladat megoldásához.

— Nyaralás. Szeszélyes csalafintaságai után a kiismerhetetlen tavaszi időjárásnak egyszerre csak belecsöppentünk a forró, meleg nyárba. Addig próbálgatta, addig jelentgette a félelmet tartó április, míg végre csakugyan meghozta a hamisíthatlan kánikulát. Erre a nem éppen kellemes kedveskedésre egyszerre olyan nagyot változott a város képe, hogy szinte alig lehet ráismerni. Mintha egyszerre kicserélték volna. Először megritkult az esteli élet közönsége; megfogyott a Bröss-park bólingató fái alatt kacagó suttyó leánysereg, a kávéházak, mulatók sztalai mindjobban szürkültek, ritkultak... Aztán egyszerre esuközödni kezdtek a zsalugáteres ablakok. Nagy kalapskatulyák, agyonlakozott kosarak szállingóztak a pályaházak felé. Egy pár nap alatt úgy elköltözött az egész város népe, mint egyszer árvíz idején... Csak a beamter, no meg a nincsetlen szegény maradt itthon házörzönök.

— Az olasz királyné balesete Rómából táviratozzák: A Stampa azt jeienti Turinból, hogy a királyt és a királynét múlt hétfőn, a racconigi kastély kertjében automobilozván, baleset érte. A királyt pár ugyanis egy új accumula-

toros automobilf próbált ki, melyet a király személyesen vezetett. Az automobil nekiment a fának. A király sértetlen maradt, a királyné lábán megsérült. A királynének teljes felépülésre egy hónapos nyugalomra lesz szüksége. A király ma ismét kirándult automobilon.

— Robbanás egy püspök udvarán. Németh József püspök lakóháza udvarán, mint Temesvárról sürgönyzik, d. e. fél 10 órakor három vak ágyutöltés robbant fel, de kárt nem okozott. A városban dinamit-merénylet híre terjedt el és nagy izgatottságot keltett. A vizsgálat kiderítette, hogy a töltések a tüzérszárnyából lövő gyakorlat közben röpültek át a több száz méter távolban lévő ház udvarán.

— Motoros vasut Szegeden. A szegedi Deutsch Emil s Lipót és Erdélyi Mihály vállalkozó cég, amely az alsótanyai vasut engedélyese, érdekes tervvel foglalkozik. Motoros vasutnak tervezi a tanya gyors kis vasutját. E célból a vállalkozók mérnöke most az aradcsanádi vasutak motoros vasutját tanulmányozza. Az államvasut maga is foglalkozik most ezzel a kérdéssel és szintén meg akarja honosítani némely vonalain a motoros vasutat. A szegedi vállalkozók terve nagyon helyes: a modern vasuti közlekedésben csaknem szűntelenül folynak a kísérletek, amelyek mind egy cél felé robognak: a közlekedés tökéletessítésére. A cég valószínűleg az eddig legtökéletesebb rendszerű motorost fogja alkalmazni. Ez a Dion-Bouton-rendszer, amely nagy fejlődést mutat az eddigi és most is működő motorokhoz képest és amely kétségtelen tökéletessítés csakugyan fontos szerepet juttat jövőnk közlekedésünkben ennek a rendszernek.

— Tűz a kovácsházi pályaudvaron. A csanádi vasutak kovácsházi állomásának teheráru raktára ma reggel négy órakor ismeretlen okból kigyulladt. A raktár és az abban felhalmozott mintegy kétezer korona értékű áru elégett. A tűz elhamvasztott egy negyven méter hosszú gabona-szint, továbbá egy vagon busát, mely a szin előtt állott. A kovácsházi tűzoltóság kivonult a tűzhöz, de megmenteni már nem lehetett semmit. A kár tetemes, az épületek és a raktárban elhelyezett áruk azonban biztosítva voltak.

— Egy kanonok balesete. Temesvárról jelentik: Szentkláray Jónó csanádgyházmegyei apátkanonokot, a magy. tud. akadémia tagját, komoly baleset érte. Kertjében ülve, az esti órákban nyakán egy légy megcsipte. Ennek a csapásnak eleinte nem tulajdonított jelentőséget, de már a következő napon a seb erősen megdagadt és kínos fájdalmakat okott. Az előhívott háziorvos, dr. Lichtscheindl Géza megvizsgálván a sebet, kijelentette, hogy azonnali operációra van szükség, mert 24 órai késedelem vérmérgezéssel járna. Az apátkanonok alávetette magát az operációnak, a sebet az orvosok kivágták, még pedig oly sikerrel, hogy a nagybeteg már veszélyen kívül van.

— Eltávolított magyar felirások. Zágrábból sürgönyzik: Ma dél-lőtt hatósági intézkedéssel hivatalosan az államvasutak üzletvezetőségének új palotájáról eltávolították a csupán magyar felírási táblákat, amelyek a minapi zavargások előidézői voltak.

— A király az ujságban. Akinek valamelyes köze van a nyilvánossághoz, az feszült figyelemmel kíséri a lapokat: mit irnak róla? A nyilvánosság ez emberei természetesen tagadják, hogy hiuk, de azért csak azokat a sorokat metszik ki és teszik el emlékül, melyek kellemesek rájuk nézve. Minden primadonnának van egy albuma: lapjai tele vannak ragasztva kritikákkal. Természetesen csak olyan kritikákkal, amelyeket jó barátok írtak. Minisztereknek is van ilyen albumuk, abba is kritika van bera-

gasztva: csak hogy a minisztereknek két albumuk is van: egy a pozitív és egy a negatív sikerek számára. Az egyiket annak mutatják meg, aki előtt dicsekedni akarnak, a másik a keserves panaszok egyike. Hogy a királyok mint viselkednek az újságokkal szemben, arról kevésbé megbízhatók az értesülések. Általánosan az a szokás, hogy a királyok titkárai, akiknek a feladata a lapokat elolvasni, csak azokat a cikkeket mutatják be a fejedelemnek, amelyekben nincsen felségsértés. Péter király azonban, a szerbek vadonutaj uralkodója el akar térni a hagyományos szokástól.

— Mindent látni és hallani akarok, mert csak így tudhatok meg mindent — ez az axiómája a belgrádi királynak.

Mint fővárosából jelentik, I. Péter naponta hajnali öt órakor kel és délig dolgozik. Hogy min dolgozik, azt a titkárja tudja, akinek hajnalban be kell hoznia a fejedelemhez az összes újságokat. Természetesen a külföldi újságokat. Azokkal aztán bezárkózik I. Péter. Amikor déltájban újra beléphet a titkár, nagy hálom hírlap hever a király íróasztala körül s minden lapból ki van metszve néhány sor. Az íróasztalon pedig jókora album fekszik, amellel meg egy üvegcsé ragasztógummi. Néha nagyon dühös a király s ilyenkor az albumba ragasztott cikk mellett piros és kék írónnal írt felkiáltó- és kérdőjelek sorakoznak. Érdekes volna ezt az albumot látni. Vajon milyen megjegyzések tarkíthatják azokat a cikkeket, amelyek I. Péter trónraléptét dokumentálták?

— Nagy szerencsétlenség Krisztianióból jelent egy távirat: A svéd királynak Digermuldenben való időzése alkalmával leszakadt a kikötő föld. Körülbelül száz ember a vízbe zuhant. Számosan megsérültek, némelyek súlyosan.

— Kossuth Ferenc esernyője. Kossuth Ferencről folyt a szó a képviselőház folyosójának egyik sarkában. Kossuthnak egy nagyon jó ismerőse a következő jellemzést adta a függetlenségi és 48-as párt leköszönt elnökéről:

— Sokan különösnek mondják azt, hogy Kossuth majdnem idegenül állt a saját pártjában. Lelkesedtek ugyan érte, mint a nagy Kossuth fiáért és tisztelték is megkülönböztetett tisztelettel, de aztán semmit többet. Hát ennek az oka Kossuthban rejlik. Soha közel nem engedte magához az embereket. Mindenki csak bizonyos három lépésnyi távolságban beszélhetett vele. Hogy mi a magyarázata ennek? Semmi más, mint a nevelése. Nagy urnak nevelődött. Az apa nimbusza már zseuge korokban besugározta a fiukat is. A Kossuth-fiúk mindig a legelőkelőbb külföldi diplomaták társaságában éltek. A nagy Kossuth fiait a külföld nagy tisztelettel vette körül és bárhol megfordultak, szertartásos udvariassággal bántak velük. Nem csoda tehát, hogy Kossuth Ferenc hozzá szokott ahhoz, hogy három lépésnyire álljanak tőle a körülötte levők.

Annak jellemzésül különben, hogy minő tisztelet övezte Kossuth Ferencet, mint Kossuth fiát a külföldön, felemlitek egy esetet. Kossuth Ferenc, mint egészen ifjú ember, ebédre volt hivatalos az angol udvarnál. Az udvari ebédnél valamely különös véletlen folytán elveszett a ruhatárból a Kossuth Ferenc esernyője. Az eset ugyan jelentéktelen volt, de valahogyan eljutott Viktória királynő füléhez. A királynő különös figyelmével tüntette ki ekkor Kossuth Ferencet. Remek művi esernyőt készített, amelynek nyelére egyik oldalon az angol, másik oldalon a magyar címet verette ki briliánsokból. Ezt az esernyőt aztán sajátkezűleg adta át Kossuthnak. Ma is ott van Kossuth Ferenc nagybecsű ereklyéi között.

— Pör Sándor király hagyatéka ellen. A szerb államkincstár — mint Belgrádból jelentik — pörrel fogja megtámadni Sándor király hagyatékát. Megállapították ugyanis, hogy Popovics szerb pénzügyminiszter Milán halála után még tizenegy hónapig fizette Sándor

király kezéhez Milán apanázsát. Az összeg 880 ezer frankra rug. Milán tudvalevőleg január 26-án halt meg. Miután a szkupstina egész évre szavazta meg az évjradékot, Sándor király a hátralévő tizenegy hónapra is felvette azt, a mit törvénytelennek tartanak.

— Sztrájkoló aratók. Megemlékeztünk már arról a nagyméretű arató bérharcról, mely a b. diószegi és érmelléki uradalmakban tört ki. Több, mint 3000 arató munkás szüntette be a munkát és követelte a már előzőleg megkötött egyezség, illetve szerződés megváltoztatását. A bérharcban álló munkások magatartása tegnapelőtt veszedelmes jellegűt öltött, úgy, hogy Kovásznay Marcell főszolgabíró kénytelen volt az előre látható zendülés meggátlása céljából katonai karhatalmat igénybe venni. A katonaság megjelenése lecsillapította a kedélyeket annyira, hogy a hatóság már megindíhatta a vizsgálatot azok ellen, a kik a különben békés munkásokat felizzgatták. Kovásznay Marcell tegnap egész nap folytatta a vizsgálatot és már eddig is mintegy negyven aratót kihágás miatt öt napra 30 napig elzárásra ítélte. A sztrájkolókat vezető, Oláh György bihardi diószegi napszámot, 80 napi elzárásra és kétszáz korona pénzbüntetésre ítélte. A munkások legnagyobb része már tegnap ismét munkába állott. A hangulat általában nyugodt és békés, ami Kovásznay Marcell főszolgabíró tapintatos és erélyes eljárásnak köszönhető.

— Helyreigazítás. 1901. év szeptember 6-án, egyik nagyváradai lapjárunk nyomán, napi hírt jelent meg lapunkban e címmel: „Hogyan hal meg egy ur?” A hír Pálincás Endre közbecsülésben álló ákosfi földbirtokosról szólt, akinek valami ellensége azt a költött mesét küldte be egyik nagyváradai laphoz, hogy különböző kellemetlen előzmények után öngyilkosságot követett el. Két év telt el azóta, de miután Pálincás Endrének csak későn került kezébe lapunk, mely az ügyeivel foglalkozott, tehát nekünk is csak most van alkalmunk helyreigazítanunk a sajnálatos tévedést. Az ügy egyébként a bíróság előtt van, amennyiben Pálincás Endre rágalmozói ellen megindította az eljárást.

— Az okkupált leány. Kállay Benjamin temetésének szomorú alkalmából vagy kétszáz bosnyák előkelőség jött Budapestre és akik tegnap nem utazhattak el, az este kimentek Ó-Budavárába. Hosszu az út a kerepesi úti temetőből a városligeti nagyművelőig, míg az ember ottan ide ér, elfelejti a bánatát — s italban és nőben gyönyörködtek az okkupált tartomány mohamedán hívei.

Sokan voltak kint az este Ó-Budavárában s bárhová is nézett be a bosnyák társaság, a varietébe, a Folies Comiqueben, az erdélyi borozóban okkupálva volt minden valamire való hely.

Végre mégis csak letelepedtek egy öregedő, nagyhasu szerajevói tekintély vezetése alatt és ittak százegyig a nedűből, melynek élvezését oly szigorúan tiltja a kórán. Sokat, nagyon sokat ittak, pincérek és publikum egyaránt bámulták a nagy borfogyasztó képességet.

A szomszéd asztalnál meg is jegyezte valaki:

— Tiltva van nekik inni, mégis milyen sokat isznak. Hát még ha nem lenne tiltva, mennyit innának akkor.

Ugy félkilenc óra felé a szerajevói tekintély ajánlatot tett az egyik csinos pincérleánynak egy kis szerajevói kéjutazás tekintetében. A kis nő tagadólágg ránta fejét.

— Nem lehet.

— Miért nem — kérdé a vidám aggastyán. — Nézd, bugyogóban sok a bankó.

— Mindegy. Még sem lehet. Okkupálva vagyok.

— Tehát te is? — szólt keserűen a mohamedánus.

— Igen, én is. De én előbb szabadulok fel, mint Bosznia.

— A walesi herceg pezsgője. Érdekes történetet mond el az angol királyról — akkor

még walesi hercegről — egy német orvos, aki 1861-ben Bönigenben a „Chalet du Loc Hotel”-ben (Interlaken közelében) kereset üdülést. A szállótulajdonos megmutatta neki a vendégkönyvet, melynek egyik lapjára ez volt írva: „Albert Edvárd, Prince of Wales”. A walesi herceg látogatását így adta elő a szállodás. A jelzett napon egy tizenöt tizenhatéves fiú jött fel egyedül, Wengen falun át érkezett; fáradtan állott meg, arca ki volt pirulva s a szállodán ovasható: „Englisch spoken” felírást nézegette.

— Egy üveg jégbehűtött pezsgőt kérek gyorsan, — szólt a fiatalember, a mint belépett. Angolul válaszoltam:

— Mit, ön pezsgőt akar inni?

— Természetesen sir, — kiáltott fel izgatottan. — Már mondtam. Jól megfogom fizetni, de hideg legyen!

— Sir, nem adhatok, ön fel van hevülve s megárhathatna a jégbehűtött pezsgő.

— Mit, ön megtagadja a kéréssem? Tudja-e ki vagyok?

— Egy fiatalember, aki nem is sejtí, hogy felhevült állapotban a halált ihatja a hideg italból. Adok önnek sir egy pohár meleg tejet.

— Meleg tejet! — szólt megvetőleg a fiatal ember. — Nem vagyok én kis gyerek, én walesi herceg vagyok!

— Ha ön walesi herceg, fenség, akkor még növekedik a felelősségem ön iránt. Akkor meg éppen nem adok pezsgőt, a legjobb tejből szolgálak önnek fenség!

Ebben a percben megjelentek a walesi herceg kísérei, akik helyeselték a vendéglős erélyes magatartását s a walesi herceg nem kapott pezsgőt. Azóta csapatostul keresték fel az angolok a vendéglőst, aki az angol trónörökösessel szemben is kötelességtudó volt.

— Viz helyett marólug. Tegnap éjszaka a választó-utcában egy hetvenéves öregasszony: Bánseky Jánosné, viz helyett véletlenségből marólugot ivott. Leitner Ernő dr. ker. orvos részlelte a belső sérüléseket szenvedett öregasszonyt első segélyben s azután bevitték a kórházba.

— Furcsa könyvelés. Igazuk van azoknak, akik azt állítják, hogy Magyarországon a rovásírás még él a nép körében. A belügyminisztérium egy kiküldött bizottsága meggyőződött róla minap, hogy a rovásírás gyakorlati használatban is van, de meggyőződött arról is, hogy bizonyos esetekben többet ér, mint a rendes írás. A dolog így esett: A belügyminisztériumnak egy kiküldött bizottsága kiszállt Szatmármegyére egy községben, hogy a számadásokat revideálja. A községi bíró bevezette a kiküldötteket egy szobába és rámutatott egy nagy rakás botra. A kiküldöttek bámulták és kérdezték, hogy mit jelentsen ez?

— Ez, kérem szépen, a számadás — felelte flegmatikusan a bíró.

A számtiszt megijedt ettől a számadástól. A számtanácsos azonban azon a nézetben volt, hogy itt alighanem minden rendben van és megmagyaráztatta magának a dolgot.

— Ahány utca, annyi bot — folytatta a bíró. Minden botra fel van írva egy rovással, ki mennyi adót tartozik fizetni és mennyit fizetett.

A hátralékokat is pontosan ki lehetett mutatni a rovásokból. A legnagyobb bot, a bíró botja volt és ez szolgált egyszer-mind főkönyv gyanánt. Vette a nagybotot, utcáról-utcará járt vele és a maga rovásaival ellenőrizte az adófelvételeket. A számtanácsos és a számtiszt meggyőződtek róla, hogy ott a legnagyobb rendben van minden. A pénztárvizsgálat adatai teljesen megegyeztek a rovásos írás adataival. De a kiküldöttek szintén utcáról-utcará járva meggyőződést szereztek arról is, hogy a botokra rótt adatok pontosak és hiány nélkül valók. Nagyon érdekes, hogy ugyanannak a járásnak szolgabíráját felfüggesztették, noha az rendszeresen vezetett könyvet. De a helység bíráját bántódás nem érte, amihogy nem is érhetne. Ilyenformán tehát a rovásírás csakugyan többet ért ez esetben, mint a rendes írás. De lehet, hogy nem is a rendes rovásírásban és a rendes írásban van előny és a baj, hanem a lelkiismeretben. Mert ha a községi bíró is oly lelkiismeretlen lett volna, mint a járási szolgabíró, akkor a

rovásírás dacára is valószínűleg felfüggesztették volna.

— **A százados balesete.** Megírtuk, hogy **Novák János** 46 éves nyugalmazott százados, aki Losoncra került a fővárosba, tegnap a Debrecen-szállodában morfiom mérgezés tüneteivel között megbetegedett. A századost bevitték a Rókus-kórházba, ahol ma reggel meghalt.

— **Kétszáz oldalas újság.** A párisi hivatalos lapból, a *Journal Officiel*-ből nagy idő óta nem kelt el annyi példány, mint június 30-án. Ezen a napon a francia hivatalos lap, a melynek öt szantim, tehát körülbelül öt fillér a száma, kétszáz oldalnyi terjedelemben jelent meg. A tartalma nem volt valami szenzációs, se izgató, ámbar elég érdekes. Közölte azokat a betéteket a melyeket 1878 előtt helyeztek el a francia takarékpénztárakban és bankokban és a melyekért azóta senki sem jelentkezett. Ezeknek az elárult betéteknek keresik a gazdáját vagy az örökösét. Ha ezek december végéig nem jelentkeznek, a pénz az államé. Az ott felejtett betétek száma 13.206, az összege azonban nem valami rengeteg summa: 459.466 frank. Nem is egész félmillió. De azért **Rouvier** ur, a francia pénzügyminiszter így is szívesen veszi ezt a — szórakozottságot. A betétek fölsorolása 164 oldalát töltötte meg a francia hivatalos lapnak: a június 30-iki szám 450 gramot nyomott. Főként ennek köszönhető a kelendő-ségét. A makulatura-papirkereskedők hamarosan összevásárolták minden számát, a mi az újságelárusítóknál kapható volt. Az otfelejtett betéteknek tehát ők látták az első hasznát.

— **Uj bélyegek.** A hivatalos lap azzal lepte meg a közönséget, hogy új bélyegek készítését határozta el a pénzügyminiszter. Az erről szóló hirdetmény a következőket tartalmazza: A magyar korona országai területén, 1898. évi július hó 1-től forgalomban levő magyar bélyegek helyett, 1903. évi október hó 1-től kezdve új bélyegjegyek fognak forgalomba bocsátatni. Ugyanezen alkalommal, hogy a közéletben legyakrabban előforduló bélyegtelékeknek, egy bélyegjeggyel való lerovása lehetővé tétessék s ez által a bélyeglerovási kötelezettség pontos teljesítése megkönnyíttessék, a bélyegértékosztályok (kategóriák) a következő bélyegértékekkel szaporítottak 26 filléres, 38 filléres, 64 filléres, 1 korona 26 fillér, 1 korona 88 fillér, 2 korona 50 fillér és 3 koronással. E szaporítás figyelembevételével mellett, az új kiadású bélyegjegyek 2, 4, 6, 8, 10, 14, 20, 24, 26, 30, 38, 40, 50, 64, 72 fillér, 1 korona 20 fillér, 1 korona 26 fillér, 1 korona 50 fillér, 1 korona 80 fillér, 1 korona 88 és 2 korona 50 fillér vegyes és 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 12, 14, 20, 24, 30 és negyven korona értékben, összesen harmincöt-féle értékfokozatban, még pedig: a fillér és vegyesértékűek tipografiai, a koronaértékűek ellenben réznyomású kivitelben, vékony fehér, a magyar koronát ábrázoló vízjeggyel ellátott papíron enyvezett hátsó részszelet vannak kiállítva. Az új bélyegek két főrészből állanak, u. m.: a) a tulajdonképeni bélyegképből és b) a bélyeg alnyomatból. A bélyegjegyek egyformán 29 milliméter széles és 35 milliméter magas alakban, a fillér és koronaértékűek rajzban háromféle alnyomattal és háromféle bélyegképpel, a vegyes értékűek pedig egyféle alnyomattal és bélyegképpel külön 35 féle színben, nyomva kerülnek forgalomba. A jelenleg forgalomban levő bélyegjegyek 1903. évi okt. hó 1-jétől 1903. évi okt. hó 31-ig árusíthatók s teljes érvénnyel használhatók. 1903. évi november hó 1-ével azonban forgalomban az érvényen kívül helyeztetnek s e naptól kezdve kizárólag csak az új bélyegjegyeket szabad használni és árusítani.

— **Egy új érdekes találmány fontos változásra van hivatva a fűtés terén.** A használatos mindkét fajta kályhának, a vaskályhának, mint a cserépkályhának ugyanis előnyeik mellett, megvannak a maguk hátrányai is. Tudjuk, hogy a vaskályhák mint jó hővezetők, gyorsan átmelegsznek, de ép oly gyorsan ki is hűlnek. Viszont az elegánsabb cserépkályhák tovább tartják a meleget, de végtelenül lassan melegsznek át. Bármilyen kályhát veszünk tehát, mindegyiknek oly nagy hátrányai vannak, hogy a velük való fűtést teljesen célszerűnek nem mondhatjuk. Az említett hátrányoknak természetesen következménye, hogy tulsok tüzelőanyagot fogyasztunk, a fűtés tehát célszerűtlen és

költséges. A Pucher és Társa tomesvári cég által feltalált és szabadalmazott kályha szerkezete megszünteti e hiányokat a következő ötletes módon: A kályha külső burkja cserépből készült, belsejében azonban elmésen konstruált vasbetét van elhelyezve. A vasbetét gyorsan melegszik át, ép úgy mint a vaskályha, a cserépburok pedig tartja a meleget ép úgy mint az eddigi cserépkályha. A hő pedig a kályhán alkalmazott perforált agyagbetéteken át, szabályozva és egyenletesen áramlik ki. A szoba tehát gyorsan átmelegszik, hőmérséklete pedig állandó és egyenletes marad, a mi egyaránt kellemes és egészséges is. De ezenfelül a Pucher és Társa-féle szabadalmazott gyorsmelegítő kályha olcsó is, mert olcsóvá válik a fűtőanyagban való tetemes megtakarítás és azáltal, hogy javítások szükségére teljesen ki van zárva. Ajánlható e kályha építésznek, háztulajdonosok, intézetek és magánosok figyelmébe, nemkülönben megjegyezzük, hogy bármely már használatban levő cserépkályhát e szabadalommal olcsón gyorsmelegítővé lehet átalakítani. A praktikus és takarékos ember kellő idővel előbbre gondoskodik a későbbi szükségletéről s ezért mindenkinek csak ajánlható, hogy most gondoskodjék gyorsmelegítő, olcsón fűtő kályháról, ha majd a zord téli időben nem nagy kiadással, akar kellemes otthont.

— **A kislány születése.** Egy veszprémi tizenöt éves kislányon, a polgári iskola negyedik osztályu növendékén esett meg a következő vizsgalati baleset. A tanár ur a leánykának feladta ezt az utolsó feladatot: írják le életük folyását mostanáig. A penzum nagy fejtörést okozott az egész osztálynak, de különösen az említett kisleánynak. Zavarában bácsiához fordult segítségért, ki aztán lediktálta neki a feladatot, mely kezdődött a következőképpen: „Veszprémben születtem 1888-ban. Az anyus éppen Almáiban nyaralt s mikor hazajött, nagyon megörült a kis babuskának...! Nem bizonyos: a többi dolgozatokat is a nagybácsik dik tálták e? Csak az az egy bizonyos, hogy a kislány egyedül kapott egyest a dolgozatára.

— **Aki gyermekeket eszik.** Kairó városában néhány hónap óta eltűnedezik az utcáról néhány játszó gyermek. A szülők kétségbeesetten kutattak a nyomavesztett gyermekek után, de nem találták meg. Végre valaki jelentést tett a rendőrségnek, hogy egy Kafr-Jakrból származó asszony csalogatja a lakására a gyermekeket, ott megöli őket és — megsüti. A rendőrség most meggyőződött arról, hogy ez való, mert le tartóztatta a kannibál asszonyt.

— **Weinberger Ferenc ékszerész Központi szálloda épület, kiválóan szakképzett arany ékszer és ezüstműves mester,** ajánlja gyönyörű szép és dús ékszer, ezüst dísz tárgyak, ezüst evőeszközök és valódi „genfi“ zseborákból álló nagy rakatárát, kiváló finom kivitelű saját gyártmányu tömör kovacsolt jeggyűrűit 6 koronától kezdve, kiváló szaktudással javít és átalakít a legtisztább kivitelben minden ékszer és ezüst tárgyat saját műhelyében. Telefon 439. *Egy jó házból való fiu tanulói felvétetik.*

— **Mivel vasárnap 10 óraker zárják az összes üzleteket,** figyelmeztetjük a tisztelt közönséget, hogy bevásárlásait lehetőleg még a mai nap folyamán megtenni sziveskedjék, mivel a rendelkezésre álló rövid idő miatt az üzletekben előreláthatólag igen nagy tolongás fog mutatkozni. Ebből a szempontból egyáltalán kívánatosnak mutatkozik, hogy összes bevásárlásainkat időkimézés okáért lehetőleg egy helyen tethetjük meg, mely célnak Porter Vilmos Nagy Aruháza a Szabadságtéren kitűnően megfelel, mivel ott minden elgondolható cikk pompás választékban kapható.

— **Dentolin fog-oréme** a legkedveltebb fogszéplő. 1 tubus 50 fill. Vojtek és Weisznál, Aradon.

— **T. üzletfeleink szives tudomására** hozzuk, hogy **Révész Nándor** könyv- és papirkereskedő urat (Minorita-palota. — Telefon 265. szám) képviselősséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **Kéz és lábizzadás ellen kitűnő a Kossuth gyógyszerész izzadás elleni kenőcse,** 1 tégely ára 1 korona. Kapható Kossuth Pál gyógyszerésznél Arad, Boros Béni-tér 15. (Dengi ház). Gyógyszereknek: Vojtek és Weisz, Krausz Elemér és társai urak droguerájában.

Fürdői kis káté.

(Jó tanácsok a fürdőzőknek.)

Budapest, július 17.

1. §. Ha ruházattal mindenáron a stilszerű fürdővendéget akarod ábrázolni, úgy vedd föl mielőbb az övet és a tengernagyi sipkát. Fürdőhelyen még a statisztikai hivatal tanácsosai is nyugodtan otthon hagyhatják a mel-lényüket, anélkül, hogy a társadalmi tekintélyükön csorba esnék.

2. §. A fürdővendég egyénisége a lapos fürdősipkában csucosodik ki. A vendég csapongó fantáziájának méltó tárgya a tengernagyi sipka; aki e téren ujat és érdekest produkál, az méltán viseli a *fürdői arszlán* címét.

3. §. Ha a fürdővendég társadalmi uton érvényesülni óhajt, legelsőbbben is ama kottietes ur rokonszenvét nyeri meg, aki ebéd idején föl és alá futkos az asztalok között s frakkja alatt az erszényes fahordót mimell.

4. §. E derék férfiu rokonszenvét a külföldön tartózkodó magyar fürdővendég akképp nyeri meg, hogy öt naponként 1. o. é. forintnyi borralaló kegyes átvételére buzdítja. A magyar pincér — hiába ócsárolják — sokkal szerényebb.

5. §. Ha a fürdővendég a kottietes ur barátságát szerencsésen a magáénak mondhatja, hízkelésével ama szerényebb egyéniségek felé fordul, akik az ételhordó és borfiu méltóságát viselik.

6. §. E szerényebb férfiak naponként 80—80 krajcárnyi csekély honoráriummal is megelégesznek.

7. §. Ha a fürdővendég e potomságokat nem sajnálja, fontos és beláthatatlan horderejű kedvezményekhez jut. Így például: a maga és családja számára külön asztalt foglalhat le a terráson.

8. §. A terrászbelli külön asztal nemcsak azzal az előnnyel jár, hogy a fürdővendég mindennap megebédelhet, hanem azzal a másik, hasonlíthatatlanul nagyobb élvezettel is, hogy embertársai szenvedésében gyönyörködhetik. Nem egy nagyságos, sőt magasabb rangu urat is láthat, aki ölébe tett tányérral ebédel a tányértisztító háziszolga szomszédságában.

9. §. A borralaló szerepét egyébként se szabad kicsinyíteni a fürdők lembkoszeruzta vírányain. Így a kutmesternek naponként egy-, az uszómasternek egy-, a fürdőszolgának egy-, a levélhordónak egy-e, a kávéházi pincéreknek három- és a savóáruoló kisasszonynak egy korona dukál naponként, azokért a szolgálatokért, melyekkel fürdőbéli mulatásunkat megédesíteni igyekeznek. Vagyis hitvány tizenhárom korona napi borralaló tökéletesen elegendő arra, hogy a fürdővendég társadalmilag érvényesüljön.

10. §. Ha nem akarod, hogy koldusnak, vagy Harpagonnak nézzenek, úgy az étlapból mindig azokat a fogásokat válaszd, melyek jobboldalukon a legmagasabb számokat viselik. Ha a dinnye adagonként három forintba kerül, úgy okvetlenül az esetben is dinnyit rendelj, ha egyébként e gyümölcsöccsel nem is szimpatizálsz valami különösen, vagy ha élvezete után a gyomorgörcs gyönyörűségében is ringatózol.

11. §. Okos ember a kártyázást is mértékkel űzi. Határozottan könnyelmű egyénnek minősíthető, aki egy hét alatt a havi jövedelmének kilencszeres összegét elkártyázza.

12. §. Akinek mindössze csak háromszáz forint a jövedelme, az legfeljebb hatvanhat forintot veszíthet el egyetlen nap alatt.

13. §. Társadalmilag feltétlenül előnyös, ha a fürdővendég, aki otthon rendesen csak két krajcáros kalabrióssal szórakozik, a fürdőn

e szavakkal ül le a tizkrajcáros kalabriászhoz: „Teringettét, játszunk hát egyszer kicsibe!”

14. §. A mértéktartás az idő dolgában is célszerű. Józan ember, reggeli hét előtt, sohase ül le a kártyaasztalhoz és nyolc óránál többet egyetlen ültében semmi körülmények között nem játszik.

15. §. A fürdő Hufelandjai különben régi idők előtt megállapították már a célszerű időbeosztást. Eszerint a következő program ajánlható: reggel héttől tízöngyig alsós kalabriás, délután kettőtől ötig piquet, vagy tartli, öttől kilencig ferbli, tíztől kettőig makaó. A változatos munka nem fárasztja ki az idegrendszert.

16. §. Bár abszolúte nem érzel testi bajt, vizsgáltasd meg magad okvetlen a fürdőorvosnál. Ez mindig használ, vagy neked, vagy — az orvosnak.

17. §. Az eszplanádon csak amaz ismerőseid köszöntés-ét fogadd, akik legalább is osztálytanácsosok, vagy királyi-tanácsosok. A többi vendég fölött nézz el a levegőég azurjában.

18. §. Jól teszed, ha olykor olykor egy cs. és kir. kamarással mégy karonfogva a tópartján. Szerencsés fickó vagy, ha e célból egy útkos tanácsossal megismerkedhettél.

20. §. Az asszonyokat és a leányokat a keresztnévükön szólítsd. Így: „Ella, maga ma ennivalóan cs.nos!” Vagy: „O ga, maga pompásan tenniszez!” Avagy: „Mariska, mondja meg az urának, hogy ne legyen oly ostobául féltékeny!” Erről megtudják, hogy a jóra való társaság tagja vagy. A nagyságos asszony, vagy a nagysád címzést ma mar csak a boltosok és polgári iskolai tanárok használják.

20. §. Beszélgetés közben ügyesen főlemlitheted, hogy a szomszéd brtkos pusztáját is megvenni szándékozol. Elvőgre senkise olvashatja le az orrodrol, hogy egyetlen földbirtokodon muskálit termelsz. A rossz időkre és a gabona olcsó árára is teljes bátorsággal panaszkodhatol.

21. §. Nem árt, ha mélabusan főlemlited, hogy a mail-coach odát és a hátslovadat nem hoztad el.

22. §. Ha táncmultság van, sohase táncolj. Ez ma már csak a kiskorúak szórakozása. Ellenben a vegyes közben állj be a hatodik figurába s a pápaszemes egyéneket turd ki a colonneból. Ilyenkor hangosan sajnálkozásodat fejezheted ki amiatt, hogy Szamáca-Fürden nem tartanak galamblovó versenyt, holott Nizában te voltál az a szerencsés férfiu, aki az első jutalmat megnyerted.

23. §. Nincs rutabb a cifrálkodó férfinál. Teljesen elég, ha naponként négyszer vagy ötször ruhát váltasz.

24. §. Ellenben két alkalommal ugyanazt a nyakkendő-t csak tanárjelöltek viselik.

25. §. A hidegvizes kura minden baj ellen használ. Még az ellen is, ha valakinek semmi baja.

26. §. Uri dolog, ha reggeli térzene alkalmával pezsgőt vitetsz a cigány filagoriájába s az egész világ szemeláttára ott táncolsz a hajlodozó primás előtt.

27. §. Azonképpen sikkos multság, ha óvatosan átuszol a női uszodába s a hölgyeket a víz alatt megcsiped.

28. §. A fürdő egyhanguságát kellemesen megszakítja, ha éjfél után a fessebb assz nyoknak szerenád-ot adsz. Ha a szolgabirónak a csendzavarás ellen kifogása van, fricskázd fel és vivj vele pisztolypárbajt.

29. §. Comme il faut férfiu csak különleges felszereléssel utazik el nyárára a városból. A szivar tárcát, a zsebkécek, jou-jou-id és a penzes erszényed kivétel nélkül olyan minősé-

gűek legyenek, hogy a walesi herceg vagy az orosz cár is megirigyeljen érte.

30. Magányos asszonynak bátran írhat szelermes levelet. Ha a férjnek utólagos kifogása van a dolog ellen, lovagias nyugalommal a rendelkezésére állasz.

31. §. A vendéglőben o'y hangosan beszélj, hogy a terem másik végében is meghallják. Hiszen éppen ez a nonchalance az, ami az uri embert a filisztertől megkülönbözteti.

32. §. A szivar csak Don Quichotte-nál vagy a nagy Henry Clay-nél kezdődik. Ha rágyujtasz, szerényen főlemlitheted, hogy nagybátyád, a kalocsai érsek, lepott meg a nevednapjára egy skatulyával.

Szomaházy István.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Válás a művészi álnév miatt. A főváros egyik szinkörön-k volt tagja a múlt évben T. G. kisasszony, aki német családi nevét egy magyar várostól kölcsönzött, jobb hangzásu művészi névvel cserélte fel. Ugyancsak a névcsere idejében cserélt gyűrűt is egy állatorvossal, aki ősszel aztán nőül is vette. Tölen át boldog házasságban éltek, tavasszal azonban a férj elköltözött a közös lakásból, állítólag vidékre történt kinevezése folytán csak ideiglenesen, valójában azonban véglegesen, mert a nő nem kapván férjétől heteken át semmi értesítést, most válopört indított ellene hűtlen elhagyás címén. Ma volt e pörben az első tárgyalás, amelyen a férj azzal állott elő, hogy önérzete tiltja olyan nővel együtt élni, aki a volt udvarlója iránti kegyelemből ennek a nevet választotta művészi álnevül. A nő erre azzal felelt, hogy neki a szülőhelye az a város, amelynek nevét fölvette. Viszont azonban a férj leveleket mutat föl a múlt időkből, melyeket férfikéz írt a nejehez, alájuk pedig a fölpanaszolt művészi álnév volt írva. A bíróság a nyári szünet után hoz ítéletet az érdekes kérdésben.

A KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.*

A rendőrség figyelmébe.

— A kutya-mizériák. —

Szinte komikus, hogy Aradon egy fél éve van a kutyákra a szájkosár-viselés kötelezettsége kimondva s nap nap után mind több kutyamarási eset fordul elő a városban. Legújabbban — meghirdetve ugyan nem volt — az udvarra sem szabad szájkosár nélkül kimenni a kutyáknak.

Nagyon üdvös lenne ez az erélyeskedés, ha — célhoz vezetne. Már t. i. azok, akik ugyis vigyáznak a kutyáikra, betartják nemcsak a rendőrség által előirt övszabályt, hanem a me leg idővel is járó követelményeket: friss víz, egészséges jó ételt adnak a kutyának, ami kizárja a veszettség előfordulását. De ezek aztán, akiknek kutyái eddig is alig mozdultak ki a lakásból, bünhődnek egy rosszul végrehajtott rendelet miatt, mert akár ma is tessék megnezní, százával járnak az u'edn a szájkosár nélküli kutyák; ezt a könnyű módját a rendelet végrehajtásának tartotta v. ina be hat hónap előtt a rendőrség, ma nem égne körmére a dolog.

A rendőrség fenyegeti a kutyatartókat, hogy 40 napi szobazárt rendel a kutyákra, ám tessék, ennek a kellemetlen kutyaherce-hurcának egyszer csakugyan végének kell lenni. Furtuna istenasszony mérlegét azonban nem szabad a jó szerencsére bízni s egy véletlenül az udvarba szabaduló kutyát elfogni, a mely ugyis gondozva van, hanem a százával az utcán csavargó gazdátlan kóbor kutyák elfogatását tessék forszírozni. Mert ha itt is adót fizetünk, követelhetünk ebben is rendet. A nem

* Az ezen rovat alatt közölttekért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

fizető vagy mondjuk akármilyen kutyák szabadon csavaroghatnak, ha pedig a fertálymester véletlenül egy udvarba nyit s az oda kiszabadult kutyát meglátja, azt áldozatnak, illetve veszett jelöltnek minősítik. Ez legalább is komikus. Es a mi fő, így nem fogják soha a torony alatt a veszettkutya járványt megszüntetni.

Egy polgárjoggal bíró kutya gazdája.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 15.

A tizenkettedik órában becsül meg magát az idő és nyujt kárpótlást a termés eredményében.

Gazdáink a sokat szenvedett termést most szebb színben tüntetik fel.

Serényen halad az aratási munka, csak az eső meg ne zavarja, ugy a jövő hét végéig befejezéséhez közelg az aratás.

A heti piac igen elhanyagolt. Alig néhány száz métermázsa buza és tengeri kelt el, valamivel jobb áron.

Mai gabona-árak: Az árák, 50 kilogramm súly-gységet véve alapszámításnak, korona értékben:

Buza I-ső minőségű 6 50—6 70.

Buza közép 6 30—6 40.

Tengeri 6 00—6 10.

Rozs névleges jegyzés 5 40—5 50.

Arpa névleges jegyzés 5 20—5 30.

Uj árpa névleges jegyzés 4—4 10.

Zab névleges jegyzés 5 20—5 40.

Az irányzat szilárd.

— A termésről ujabban a következő jelentések érkeztek:

Ujszentannán a sok esőzés miatt csak e hét elején kezdtek meg az aratást. A munka serényen folyik, s bár sok kárt tett az eső, jég és szél, a buza elég szép eredményt mutat.

Pankolán a múlt heti hosszás és káros esőzés következtében a szépen indult vetések a rozsdá miatt tetemes kárt szenvedtek s így gyenge eredmény mutatkozik, amely holdankint 2—3 magnál alig fog többet adni, a szálló pedig a téli és tavaszi fagy miatt szenvedett sokat s gyenge közép-termet mutat. Ezenkívül a sok eső miatt a lisztharmat és peronoszpóra is fellépett.

— A Magyar Ipar- és Kereskedelmi Bank veszteségei. A felszámolás alatt levő Magyar Ipar- és Kereskedelmi Bank felszámoló bizottsága ma teszi közzé a múlt év végével lezárt mérleget, mely szerint az 1901. évről áthozott 1,696 211 korona veszteség a múlt év folyamán további 915 647 koronával szaporodott, úgy, hogy az összes veszteség 1902. december 31-ikén, amikorról ez a mérleg szól, már 2 611 858 koronára rugott. A bank román petroleumüzlete a következő tételekkel szerepel a mérlegben. A Nemzetközi Kőolajipar Részvénytársaság részére nyújtott előlegek 11,236 648 korona, az „Etoile Romaine” petroleumgyár részvénytársaság folyószámlái tartozásai 1,010 648 a Société Romaine pour l'industrie et le commerce du petrole 881 542 koronával, összesen tehát 22 7 millió korona veszteség mutatkozik. A mérlegben még 184 411 korona takaréket és 794 887 korona cheque betét is szerepel. Hogy a felszámoló bizottság a betétektől szabaduljon, az intézetnél elhelyezett összes betéteket 1902. december 31-ig való visszafizetésre felmondotta és a föl nem vet betétek kamatozását e naptól kezdve megszünteti, szeptember 1-től kezdve pedig csak 2 százalékot fizet a betétekért.

— Fizetésképtelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésképtelenségről tesz jelentést: Sabata Alajos, Beneschau. — Braun Zsigmond, Freiwaldau. — Holcer Ignác, Budapest. — Janovits Géza, Kolozsvár.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Július 17. —

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felül súlyban 112—3 fillérig, közép páronként 240—260 kilogramm súlyban 111—2 fillérig, könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban 108—9 fillérig.

Budapesti árú- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, július 17.

Delidőzsde. Buzakínlát gyöngye, vételkötő tartózkodó. Szilárd irányszat mellett 9.000 métermázsra került forgalomba, 5 fillérrel drágább áron. Egyéb gabonaművek közül rozs 5 fillérrel drágább. Időjárás forróság. **Értéktőzsde.** Berlin ¼ olcsóbb, Páris 5 változatlan.

Zárás 12 órakor:

Buza októberre	7.26—7.27
Buza 1904. májusra	7.51—7.52
Rosa októberre	6.25—6.26
Zab októberre	5.32—5.33
Tengeri júliusra	6.34—6.35
Tengeri augusztusra	6.28—6.29
Tengeri szeptemberre	6.31—6.32
Tengeri 1904. májusra	5.05—5.06
Répe augusztusra	11.40—11.50

Zárás 5 órakor:

Buza októberre	7.27—7.28
Buza 1904. májusra	7.51—7.52
Rosa októberre	6.23—6.25
Zab októberre	5.35—5.36
Tengeri júliusra	6.35—6.36
Tengeri augusztusra	6.28—6.29
Tengeri szeptemberre	6.31—6.32
Tengeri 1904. májusra	5.06—5.06
Répe augusztusra	—

Szeszüzet.

— Július 17. —

Ma jogszerűsége: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót. **Szállított mosók:** 12:30—13— korona mmásánként.

CSARNOK.

Káprázatok.

Írta: Timár Szaniszló.

(Vége.)

Lélekbuvárok, ösmerői az emberi szívnek, a kik elemekre bontják és szépen felbogozzák az emberi érzéseket, tudós férfiak, költők mind: tudnók-e lelni, micsoda érzéssel lépett be másnap Mihály Amália szobájába? A leány mosolyogva fogadta. Kezet nyújtott neki, a melyet féltékeny szoritott halvány ajkához. Tekintete tétován révedezett egyik tárgyról a másikra, csak a leány szemébe nem mert pillantani.

Leült a leányka mellé és beszélgetni akart. De a szenvedély tüze nem hagyta szóhoz jutni, csak égetését érezte. Lelke tele volt balsejtelemmel, fenyegető hangokkal.

Végre elszánta magát és minden bevezetés nélkül kiejtette Károly nevét. Ebben a pillanatban ránézett a leányra, a ki mélyen elpirult. — Csakugyan ösmeri? — rebegte halott-halványra válva a férfi és gyorsan felkelt.

— Osmerem — szólt a leány. — Egy időben leveleket írt nekem, a melyekben szerelmével üldözött.

— Üldözte? És ön? —
— Már gyanúsítva is vagyok? kérdő a leány szeméit szemrehányólag meresztve a férfira. — Nem tudtam, kicsoda micsoda a levélíró és így nem feleltem neki.

— Hol vannak a levelek? —
— Eltéptem valamennyit.

— Miért tette ezt Amália? Lásna, a levelek hangjából azonnal megtudtam volna az igazat.

— Az igazat? Szavaim tehát nem elegendők arra, hogy meggyőződjék? Honnan tudta a dolgot különben? En másnak, mint anyámnak, nem mutattam. Mi ez? Mit jelentenek ezek a kérdések?

— Az a férfi azt állítja... De nem! Nem mondom ki a szörnyű dolgot.

— Mondjon meg mindent — követel a leány — mit mondott az a férfi?
Mihály hebegett valamit szaggatottan, zavartan. Akármily összefüggetlenül beszélt is, a leány megértette. Egy pillanatra elfordult hogy könnyeit eltakarja. De azután megint ránézett a férfira, most már száraz szemekkel. Fehér homlokán a tisztaság, vonásain mozdulatlanság döbbentette meg a férfit. Csak az arc közepén látszott egy rózsaszín lehelet: talán a megsértett szeméreméret csalta azt oda, de ki tudja, talán a szégyen tudata...
— Ne zezzél többé bennem — szólt hi-

degen és büszkén — ön nem hihet többé nekem, mert én nem hihetök önnek többé. Az első gyanu, a mely ellenem támadt, noha semmim sem bizonyítja, visszhangot talált a szívében. S kész hitelt adni neki már most, a mikor pedig a hitnek rendületlenül kell lennie. Ha a szíve nem sugta meg a valót, az én esetleges bizonyítékom, ha esküvel erősítem is, csak üres hang lesz minden visszhang nélkül.

Mihály megsemmisülten nézett a leányra. E percben meg volt győződve a nő ártatlanságáról. De vajon mi lesz a következő percben? Majd ha nem áll e szemek sugarának hatása alatt. Ha kikerül a büvkörből?

Biztosítani akarta a leányt, hogy nem hisz abban, a mit mondtak neki. Mondott is valamit zavartan, szinte összefüggéstelenül, de a leány szomorú tekintete s mindamellett büszke tartása végképen elvette a bátorságát. Érezte, hogy megsértett női méltóságnak e köny nélkül tiltakozása nagyobb erőt fejez ki, mint a mennyit férfilelek összes haragjával és villámaival ki tud fejezni. De érezte egyszerű mind, hogy ez a vád, a mennyiben csak egy percig is megzavarhatta lelki egyensúlyát, kicsinyinyé, törpévé tette a leány szemében őt magát.

Eltávozott; maga sem tudta, miképen. Szívében, agyában a khaosz egyre növekedett a homálylyal együtt, a mely ennek a nyomában járt. Házának a küszöbe be volt szennyezve még mielőtt átlépte volna azt. A földje ott maradt lelkében s a boldogság reménye káprázattá vált.

S mit változtatott ezen az, a mikor másnap levelet kapott Demjén Károlytól, a melyben az mindenre, a mi szent, fogadkozott, hogy tévedett a nő szeméjében. Sohasem látta, sohasem ösmerte ezt a leányt. Ez még csak nővelte a káprázatot, mert hisz most már nyilvánvaló volt hogy hazudik. A leány maga vallotta be, hogy igenis ösmeri; üldözte is, ajánlatokat is tett.

Azonban mellékes volt minden már most. Az igazság oly tisztán derülhetett volna ki, mint az ég nap. Vajon annak teremtd, éltető, termékenyítő sugarai visszaadhatták volna-e az elveszett tiszteletet a leány szemében? A ki e játékban elbukott, az ő maga, a férfi volt egyedül. Férfi bukása pedig nő előtt örök időnkig tart. Estéből föl nem emelkedik többé. Csak egyszer nagy a férfi a nő szemében. Leszállván egyszer a nagyság piedestáljáról, nagygyá többé nem lehet soha.

Ö nem szíve sugallatára, nem szerelme törvényeire hallgatott, hanem a kívülről érkező gyanúsító hangra. A bűnös ő volt egymaga s e bűn alól nincs abszolúció...

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1903. évi május hó 1-től. —

ARADROL

Budapest felé indul:

Nagyváradra reggel	5.10
Gyorsvonat reggel	8.18
Személyvonat d. e.	11.20
Gyorsvonat délután	4.21
Személysz. tv. d. u.	4.45
Személyvonat este	9.35

Erdély felé:

Személyvonat reggel	6.35
Gyorsvonat délután	12.11
Soborsinói délután	2.04
Személyvonat d. u.	4.07
Radnára délután	6.35
Gyorsvonat este	7.18

Temesvár felé:

Személyvonat reggel	6.15
Személyvonat d. e.	11.56
Vegyesvonat délután	5.—

Szeged felé:

Személyvonat reggel	5.—
Vegyesvonat reggel	7.10
Személyvonat d. u.	4.11

Brád felé:

Személyvonat reggel	6.25
Vegyesvonat d. u.	12.06
Gurahonczig sam. du.	4.30

ARADRA

Budapest felől érkezik:

Személyvonat reggel	6.05
Személysz. tv. reggel	9.10
Gyorsvonat délelőtt	11.51
Személyvonat d. u.	3.32
Gyorsvonat este	7.11
Szam. Szolnokról este	9.—

Erdély felől:

Soborsinói reggel	6.59
Gyorsvonat reggel	8.08
Személyvonat d. e.	10.50
Radnáról délután	2.36
Gyorsvonat délután	4.06
Radnáról vas. és ün. e.	8.13
Személyvonat este	9.05

Temesvár felől:

Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. u.	3.44
Személyvonat éjjel	10.59

Szeged felől:

Személyvonat reggel	8.15
Vegyesvonat este	7.06
Személyvonat este	10.33

Brád felől:

Gurahonczról sam. r.	8.08
Vegyesvonat d. e.	11.—
Személyvonat este	6.56

Motormenetek

Arad—Szabadcsigér és Battonya között.

Battonya felé reggel	8.—
Battonya felé d. u.	12.26
Battonya felé este	7.11
Battonya felől reggel	6.02
Battonya felől d. u.	12.04
Battonya felől d. u.	4.05

NAPIREND.

Július 18. Szombat. Róm. kath. naptár: Kamill. — Protestáns naptár: Kamill. — Izraelita naptár: Sabbat, Pinchas. — Görög-keleti naptár (július 5.): Márta özv. — A nap két 4 óra 6 perccor, nyugszik 7 óra 33 perccor.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11¼—12¼ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1¼—2¼ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Erekye-museum helyisége mellett ülésterem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratát szerint a mai napra a következő időjárás várható: Meleg, szivatarok.

Július 18. Az arad-hegyvidéki turista egyesület kirándulása a gainal leányvásárra. — Az új aradi kereskedők jótékony célú asztaltársaságának táncmulatsága.

Július 19. Borosjenő és vidéke gazdasági-és hitelszövetkezetének közgyűlése délután 4 órakor (Borosjenői takarékpénztár helyisége). — Az aradi önkéntes tűzoltókar rendkívül közgyűlése délelőtt 10 órakor (Városház.). — Az aradi tornaegylet kirándulása a miloval völgybe. — Szocialista gyűlés Almás-Kamaráson.

Nyári színház.

Szombaton, 1903. évi július hó 18-án:

FÓTI FRIDA mint vendég:

Bob herceg.

Regényes nagy operette 3 felvonásban. Írták: Martos Ferenc és Bakonyi Károly. Zenéjét szerzette: Huszka Jenő.

SZEMÉLYEK:

A királynő	Csigaházi E.	Hadnagy	Abal Gyula.
György, fia	Rózsa Lili.	Lordkancellár	Nyitrai S.
Viktória	Répszay G.	Tom bátya	Győre Alajos.
Lancaster	Békéssy Gy.	Annie, leánya	Fóti Frida.
Pomponius	Polgár S.	Plum pudding	Sarkadi A.
Hopmester	Püredi J.	Gipsy, fűszeres	Németh J.
Táncmester	Juhász S.	Pickvick	Pápai József.

Kezdete este 8 órakor.

NYILTTÉR.*

MA

a „Japán Kávéház“

kerthelyiségében
NAGY KÁROLY

elsőrendű zenekara

Hangversenyez.

Melyre a nagyérdemű közönséget tisztelettel meghívja

Braun és Schuch

Millennium-szöcsarnok és étterem tulajdonosok.

KATONAHANGVERSENY.

Ma szombaton, f. évi július 18-án

KASS BÉLA KERTELYISÉGÉBEN

a 33. gyalogezred zenekara karmesterük vezénylete alatt

Herkulesfürdőből hazaérkezésük után

NAGY HANGVERSENYT

rendez válogatott műsorral,

melyre a nagyérdemű közönség tisztelettel meghívatik.

Kitűnő ételek és italokról a legjobban gondoskodva van.

Kass Béla,

1302 vendégloka.

Kezdete 7¼ órakor. — Belépti-díj 40 fillér.

TAKARÉKOSKODNI

MAGGI-kifüggelések: 4 nagydíj, 26 aranyérem, 6 díszoklevél, 8 tisztelődíj. Hatszor versenyen kívül, több között az 1889 és 1900-iki párisi világiállításokon. (Maggi Gyula bírálatlag.)

lehet a sokszorosán kitüntetett és rég óta jól bevált

MAGGI-IZESÍTŐ

helyes használata mellett.

Néhány csepp — a tálalásnál hozzátéve — elegendő, hogy ezáltal gyenge leve-
seknek, mártásoknak, főzelékeknek stb. egy pillanat alatt jó és erőteljes ízt adhas-
sunk. — Üvegekben 50 fillértől kezdve (utántöltve 40 fillértől kezdve.)

Kapható minden fűszerkereskedésben, csemege-üzletben és droguáriában.

Arad sz. kir. város központi választmá-
nyától.

65—1903. kpv.

Hirdetmény.

Az aradvárosi választó kerület-
ben az országgyűlési választéknak
folyó évben kiigazított és az 1904-ik
évben érvényes bírándó ideigle-
nes névjegyzéke ellen beadott fel-
szólamlásokra hozott határozatok
az 1899. évi XV. t.-cz. 148. §-a
szerint folyó évi július hó 20-ik
napjától kezdve 80-ig bezárólag a
városház emeleti tanácstermében a
hivatalos órák alatt közszemlére
kitétetik. Szabadságában áll azt
bárkinek megtekinteni és a hozott
határozatok ellen a közszemlére
kitétel napjától számított 10 nap
alatt a nagyméltóságú m. kir. Cu-
riához felebbezéssel élni.

A felebbezés a polgármesternél
nyújtandó be.

Arad, 1903. évi július hó 13.

Institoris Kálmán,
központi választmányi elnök.

15185—1903.

Pályázati hirdetmény.

Budapest székes főváros közön-
sége által József főherceg ur Ó
császári és királyi Fensége honvéd
főparancsnokságának 25-ik évför-
dulója alkalmából, s annak emlé-
kére a m. kir. honvédség árvái
részére az illetőségre való tekintet
nélkül létesített alapítványi helyek
közül folyó évi szeptember 1-től a
József főherceg házában két hely kerül
betöltés alá, melyeknek betöltése
céljából ezennel pályázat hirdet-
tetik.

A felvétel kellekékéig igazolandó:

a) az, hogy a felvételt kért
gyermek tényleg a m. kir. honvéd-
ség kötelékébe tartozott vagy tartozó
apának törvényes leszármazója;
b) a vagyontalansága;
c) félárvánál (a kik t. i. apát-
lanok vagy anyátlanok) az életben
lévő szülő vagyontalansága;
d) hogy az árva 6-ik életévét
már betöltötte és hogy a 10-ik
életévét még túl nem haladta;
e) hogy ép testű és elméjű, a
hímlőn átesett, vagy ellene siker-
rel beoltatott.

Az árva kora és a szülők elha-
lálása hiteles anyakönyvi kivo-
nattal, a testi és elméleti állapot,
a hímlő oltás és a vagyontalanság
közhatóságilag hitelesített orvosi és
helyhatósági bizonyítvánnyal ig-
zololandó.

A kellően felszerelt bolyegtelen
kérvények, melyekben a szülő
vagy gyám neve, állása és lakhe-
lye (város, megye, utolsó posta) is
felemlítendő, folyó évi augusztus hó
1-éig a m. kir. honvédelmi minis-
terhez nyújtandók be, a honnan
Budapest székesfőváros hatóságá-
hoz fognak küldetni, és a kijelöl-
lési jog gyakorlása végett József
főherceg ur Ó császári és királyi
Fenségehez fog felterjeszteni.

Az alapítványi helyek az
1903—1904. tanév kezdetén lesz-
nek betöltendőek, és a felvételeiről,
vagy fel nem vételéről az árvák
hozzátartozói Budapest székes fő-
város tanácsa által hatósági uton
fognak értesítettetni.

Arad, 1903. évi június hó 27.

A városi tanács.

428—1903. gsz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a folyó évben teljesítendő
utburkolati s az azzal kapcsolatos egyéb munkák, továbbá asfalt gya-
logjáró átöntés, kijavítás és szélesítési munkálatok elvállalása iránt
1903. évi augusztus hó 3-án d. e. 10 órakor árlejtést tart, melynek tár-
gyai a következők:

**I. Kocsutnak asfalt doubl coulé va. y elsőrendű karamit vagy kocská-
kóvel való burkolása:**

1. A vásártéri utnak 6 méter szélességben való bur-
kolása és hozzákövezése 83100 kor. — fill.
2. A Nagykörutnak a Petőfi utcától a tanítóképző
épület főbejáratáig terjedő részének burkolása
és az azzal kapcsolatos egyéb munkák 88782 kor. 57 fill.
3. A Szt-László király-utca burkolása és a hozzá
kövezés 16038 kor. 60 fill.
4. A Tökölly-térnek a Forray és Lázár Vilmos-
utcák közötti kocsutjának, valamint a Lázár Vilmos-
utcának burkolása a hozzá tartozó egyéb mun-
kákkal és hozzá kövezés 18937 kor. — fill.
5. A pénzügyi palota és a városház közötti utcá-
nak burkolása az azzal kapcsolatos egyéb mun-
kákkal 9761 kor. — fill.
6. Az Ötvös-utca burkolatlan részének a Nagy-
körutig terjedőleg burkolattal való ellátása s
az azzal kapcsolatos egyéb munkák... .. 9003 kor. 80 fill.

Kikiáltási ár összesen 175627 kor. 97 fill.

II. Asfalt gyalogjárók kiépítése átöntése és az azzal kapcsolatos munkák:

1. A József főherceg-uti asfalt gyalogjárdának a
Széchényi- és Karolina-utcák közötti részének
kiszélesítése és a régi járdának átöntése ... 12506 kor. 17 fill.
2. A város különböző helyén asfalt járda átön-
tése és újboli készítése 30687 kor. 60 fill.

Kikiáltási ár összesen 43193 kor. 77 fill.

**III. Kocsi utának török-vel való burkolása s az azzal kapcsolatos
egyéb munkák:**

1. A Lahner-, Határ- és Schweidel József-utcák ma-
cadam burkolattal való ellátása és az azzal kap-
csolatos egyéb munkákkal 2636 kor. 40 fill.
2. A Magyar utcának csatornázása és átkövezése
8567 kor. 80 fill.
3. A Tökölly-tér, valamint a Tökölly-utcában
megromlott kövezet átkövezése... .. 1576 kor. — fill.
4. Az Attila-tér kocsutjának és a Lovarda-utcá-
nak kikövezése az azzal kapcsolatos egyéb
munkákkal 2383 kor. 60 fill.
5. A Flórián-utca átkövezése 3456 kor. — fill.
6. A Desseffy-utca csatornázása és átkövezése ... 4894 kor. 64 fill.

Kikiáltási ár összesen 23514 kor. 44 fill.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy
elfogadható értékpapírokban.

Az I. és II. csoportban felsorolt munkálatokra vonatkozólag meg-
tartandó árlejtésen kizárólag csak írásbeli zárt ajánlatokkal lehet részt
venni, amíg a III. csoportban foglalt munkálatokra szóbeli és írásbeli
ajánlatok tehetők.

Az írásbeli ajánlatok lezártan folyó évi augusztus hó 3-ik napjá-
nak d. e. 10 órájáig nyújtandó be és csak akkor vétetnek figyelembe,
ha azokhoz a megfelelő bánatpénz mellékelve van és az ajánlatot tevő
kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az I. és II. csoportra vonatkozó írásbeli zárt ajánlatok, nemkü-
lönben a III. munkacsoportra vonatkozó írásbeli és szóbeli ajánlatok
csoportonként külön-külön az egyes munkacsoportban foglalt összes
munkákra teendők meg.

Az ajánlatok borítékán kiteendő, hogy az ajánlat mely munka-
csoportra vonatkozik.

A város közönsége fenntartja magának a jogot, hogy az ajánla-
tok között, tekintet nélkül azok olcsóságára, szabadon választhasson.
Az árlejtési feltételek és költségvetések a gazdasági tanácsnak
urnál megtekintendők.

Miután a munkák a vállalkozónak az egységes árak mellett fog-
nak átadatni, az ajánlatok is egységes árak szerint teendők.

Az itt felsorolt feltételektől eltérő ajánlatok figyelembe nem
vétetnek.

Végül a vállalkozónak figyelmébe ajánljuk, ezen munkálatok ki-
viteléhez az aradmegyei cement használatát.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1903. évi július hó 13-án
tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel István, s. k.

ajjegyző.

Nagymennyiségű

lécz eladó

az Aradi Nyomda Rész-
vénytársaságnál.

Magy. kir. Államvasutak Üzletv. Aradon.

15518—1903. I. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak
Petrozsény állomásán levő pályá-
vendéglő bérletére ezennel zárt
ajánlatu pályázat hirdetnek. A
bérlet 1903. évi október hó 1-ével kez-
dődik és tart azon időponttól
számított öt éven át, vagyis 1908.
évi szeptember hó 30-ig.

A bérleti feltételek, valamint az
ételek és italok árjegyzéke az alul-
írott üzletvezetőség I. osztályában
a rendes hivatalos órák alatt hét-
köznapokon d. e. 8 óráig d. u. 2
óráig megtekinthetők, vagy kivá-
natra postán megküldetnek, miért
is az ajánlattevőkről feltételeztetik,
hogy azokat ismerik és egész ter-
jedelmükben kötelezőknek elfo-
gadják.

Az egy koronás bélyegű és
„Ajánlat a petrozsényi pályaven-
déglő bérletére a 15518—1903.
számhoz” felirattal ellátott, borít-
ékba zárt, lepecsételt s két tanu
előtt aláírt ajánlatok a vonatkozó
okmányokkal (erkölcsi bizonyít-
vány, iparengedély stb.) együtt
1903. évi augusztus hó 5-én déli 12
óraig az alulírott üzletvezetőség
általános (I) osztálya főnökénél
nyújtandók be.

Bánatpénz fejében 200 korona,
azaz kétszáz korona készpénzben,
vagy állami letétekre alkalmas ér-
tékpapírokban legkésőbb 1903. évi
augusztus hó 4-én déli 12 óráig
a magy. kir. államvasutak aradi
üzletvezetősége gyűjtőpénztáránál
leteendő.

Takarékpénztári letétkönyvek
bánatpénz képen nem fogadtat-
nak el.

Értékpapírok a budapesti, ille-
tőleg a bécsi tőzsdén legutóbb
jegyzett, 14 napnál nem régebb
árfolyam szerint jegyzett értékben,
de sohasem névértéken felül fog-
nak számíttatni.

A készpénzben letett összeg
után kamat nem fizettetik.

A bánatpénz letétele az aján-
latban megemlítendő, de a letétel-
ről nyert pénztári letéti jegy az aján-
lathoz nem csatolandó.

Ezen feltételektől eltérő, vagy
nem a kitűzött határidőre beér-
kezett, valamint a távirati uton
tett ajánlatok figyelembe nem vé-
tetnek.

Az ajánlatok közt a választás a
felsajánlott bérösszegre való tekin-
tet nélkül, szabadon történik.

Aradon, 1903. évi július hó 8.

A m. kir. államv.

aradi üzletvezetősége.

(Utánnyomás nem díjazatik.)

